

WAVE

we are voices of ecology

ȚESÂND , VIITORUL

UN MANUAL PENTRU ANTREPRENORI,
EDUCATORI ȘI LUCRĂTORI CU TINERII
PENTRU A VALORIFICA TRANSFORMAREA
SOCIALĂ ÎNSPRE REGENERARE

2026

we are voices of ecology

ȚESÂND , VIITORUL

UN MANUAL PENTRU ANTREPRENORI,
EDUCATORI ȘI LUCRĂTORI CU TINERII
PENTRU A VALORIFICA TRANSFORMAREA
SOCIALĂ ÎNSPRE REGENERARE

2026

**CO-CREAT ÎN WAVE, PROIECTUL NUMĂRUL KA220-YOU-BA6DEFB3 -
PARTENERIAT DE COOPERARE ÎN DOMENIUL TINERETULUI
REZULTATUL PROIECTULUI: D 4.1**

Editor:

Filipe Moreira Alves (Biovilla)

Principali contribuitori:

Filipe Moreira Alves – Biovilla
Viktoriya Slobodchikova – Biovilla
Giedrė Sakalauskaitė - Europa ta
Ferah Senaydin - Pangea Sara Silva
- ECOLISE

Alți contribuitori:

André Gonçalves – Biovilla
Athena Pethychakis – Biovilla
Claudian Dobos – Romania in Tranzitie
Duncan Crowley – ECOLISE
Sonata Dominyka Urbanaviciute – Tavo Europa
Ruta Tamkeviciute – Tavo Europa

Design:

Diogo Lencastre

Prima ediție in limba română:

Aprilie 2026
București, Romania

Membrii Alianței WAVE:

PORTUGALIA

<https://biovilla.org>

BELGIA

<https://ecolise.eu>

CURCAN

www.instagram.com/pangeayouth

LITUANIA

<https://tavoeuropa.eu>

ROMÂNIA

www.facebook.com/romaniaintranzitie

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Co-funded by
the European Union

Cofinanțat de Uniunea Europeană. Părerile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

INDEX

1. INTRODUCERE

1.1. Proiectul WAVE: Împuternicirea Acțiunilor Pentru Un Viitor Durabil	7
1.2. Livrabil al proiectului	8
1.3. De ce un alt Manual?	9

2. ÎMPUTERNICIREA GENERAȚIEI URMĂTOARE PENTRU TRANSFORMAREA SISTEMULUI .

2.1. „Schimbare sistemică, nu schimbările climatice”	11
2.2. Activism climatic și justiție climatică	12

3. METODE ȘI INSTRUMENTE PENTRU CLIMATICISM 15

3.1. Energizante și dinamică de grup	16
Rețeaua climatică	17
Linia valorilor climatice	18
Eco-Șarade	19
Harta călătoriei mele climatice	20
Cercul schimbării sistemice	21
Quiz climatic	22

3.2. Facilitare de grup și dezbateri publice	23
Acvariul (Fishbowl)	24
Adunările Climatice	27
Laboratorul de date calde (Warm data laboratory)	29
Consiliul Tuturor Ființelor	31
Mandala Adevărului	32
Camera deciziei	34

3.3. Formare și consolidare a capacităților	36
Climate Fresk	37
Atelier de 2 tone	39
Coach pentru comunitatea climatică (CCC)	41
Plimbare prin timpul profund	44
GPS - sinergia polenizatorilor globali	46
Roata emoțiilor climatice	49

3.4. Implicarea mass-media și activismul digital	51
Campanii de conștientizare digitală	52
Construirea comunității digitale	54
Podcasting în activism digital	57
Webinarii	59
Combaterea dezinformării	63
UGC - Conținut generat de utilizatori	65
3.5. Jocuri de cărți și de societate	67
Jocuri Climate Call.	68
O fereastră către viitor	69
Zori de zi	70
CO2: A doua șansă	71
Pădure vie	72
Povestea noastră despre climă	73
4. ELABORAREA UNUI PROGRAM DE FORMARE	75
5. LISTA NOASTRĂ DE CITIT OBLIGATORIU PENTRU WAVE	77
5.1. Tineretul, democrația și criza climatică	78
5.2. Recomandarea Consiliului Europei	79
6. TESTIMONIALS DE LA FACILITATORII WAVE	81
..	

1. INTRODUCERE

1.1. PROIECTUL WAVE: ACȚIUNI DE ÎMPUTERNICIRE PENTRU UN VIITOR SUSTENABIL

Proiectul WAVE - Lucrând cu Voluntari Activi pentru Mediu - este o inițiativă europeană transformatoare, concepută pentru a consolida educația în domeniul sustenabilității și a împuternici comunitățile să ia măsuri climatice semnificative. În esență, WAVE valorifică puterea voluntarilor, formatorilor și facilitatorilor pentru a stimula conștientizarea, a dezvolta competențe și a inspira soluții locale la provocările globale.

Viziunea noastră

WAVE consideră că fiecare undă de acțiune contribuie la un val puternic de schimbare. Prin dotarea educatorilor și practicienilor cu instrumente inovatoare, încurajăm comunități reziliente care pot răspunde creativ și colaborativ la criza climatică.

Impactul nostru

- A sporit gradul de conștientizare a schimbărilor climatice în rândul a sute de formatori, lucrători în domeniul tineretului și voluntari
- Proiecte de sustenabilitate inspirate, de la grădini comunitare la campanii de conștientizare
- Capacitatea consolidată a voluntarilor, asigurându-se că acțiunile climatice nu sunt doar de sus în jos, ci și de jos în sus și profund conduse de comunitate

De ce contează

Formatorii și facilitatorii sunt multiplicatori ai schimbării. Prin implicarea în WAVE, ei nu doar predau - ei îi împuternicesc pe alții să acționeze, cultivând o cultură a rezilienței, creativității și administrării ecologice.

Fii unda. Fii valul. Inspiră o schimbare sustenabilă.

1.3. DE CE UN ALT MANUAL?

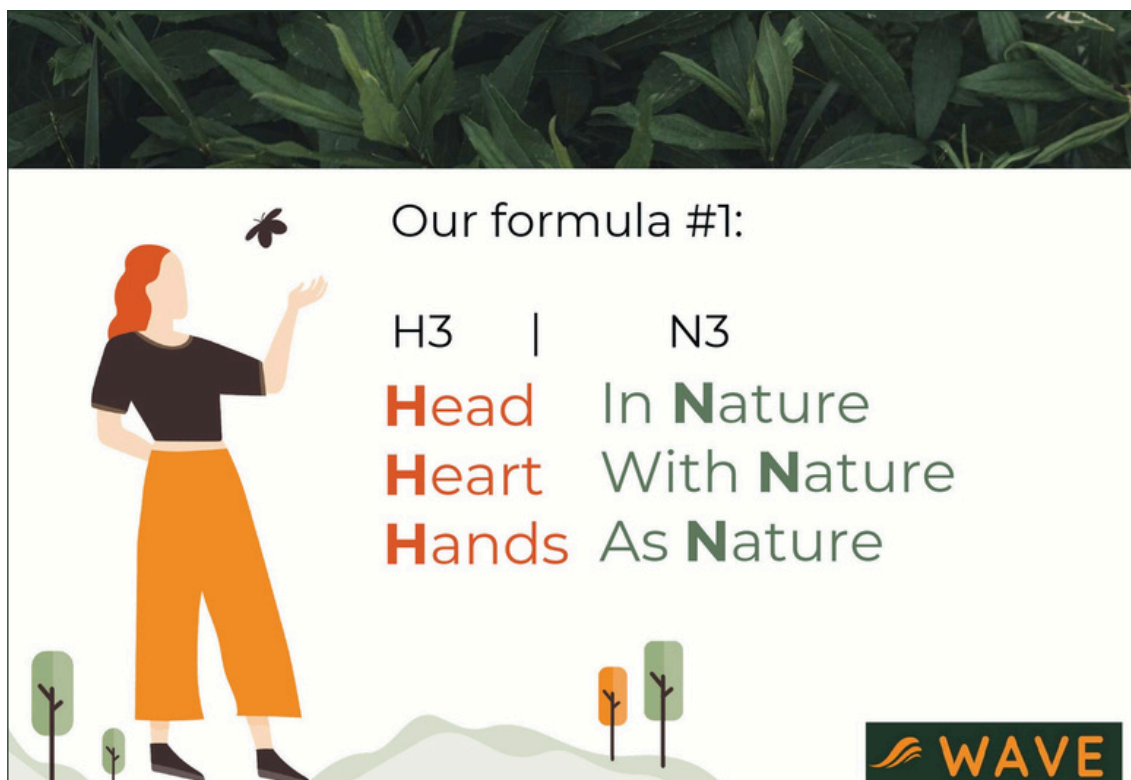
Acesta nu este primul manual de acest fel și, cel mai probabil, nu va fi ultimul manual dedicat intersecției dintre educația non-formală, emanciparea tinerilor și activismul climatic. Cu toate acestea, credem cu tărie în contribuția pe care o oferă acest manual datorită:

1) O selecție unică de metode și instrumente care au fost testate pe teren, în diferite țări și grupuri țintă și din care împărtășim perspectivele, greșelile, impasurile și potențialul pentru învățare profundă;

2) Posibilitatea împluternicitoare de a concepe traininguri bazate pe metoda Sfaturi și instrumente furnizate aici. De la experiențe de o zi la experiențe de o săptămână, oferim sfaturi și indicii despre cum să le punem pe toate cap la cap;-

3) Abordarea noastră H3 - Cap, Inimă și Mâini - vă permite să lucrați asupra acestor subiecte prin intermediul bazei sale de cunoștințe, al câmpului său emoțional și acționând în consecință.

Mai mult, sperăm că în acest manual veți găsi instrumente și metode pragmatice, gata de utilizare, pentru a declanșa acțiuni eficiente și semnificative în comunitatea sau zona dumneavoastră de influență. Nu contează ce fel de activist sunteți sau chiar dacă vă considerați activist, ambiția noastră este ca fiecare dintre noi să își dedice talentele și timpul pentru construirea unui viitor regenerativ.

1.2. REZULTATUL LIVRABIL AL PROIECTULUI

Acest manual reprezintă cea mai mare parte a rezultatului 4.1 al proiectului WAVE. Este un manual realizat de lucrători de tineret, pentru lucrătorii de tineret și tinerii care doresc să se implice mai mult în luarea de măsuri ecologice și climatice în comunitatea lor.

Manualul conține 30 de metodologii și/sau instrumente de educație non-formală (denumite în continuare NFE) pentru activism climatic, împărțite în șase categorii, destinate a fi utilizate în principal cu tinerii cu vârste cuprinse între **15 și 34 de ani**.

În acest manual veți găsi, de asemenea, sfaturi, indicii și cele mai bune practici despre cum să adaptați metodele pentru tinerii cu oportunități reduse, tinerii din zonele rurale și **alte grupuri marginalizate**.

Conținutul acestui Manual derivă direct din activitățile noastre din Pachetul de Lucru 4 - Programele de formare, care au început cu o instruire de formatori (ToT) în iulie 2024 la Biovilla, Portugalia, s-au dezvoltat în peste 50 de evenimente, instruirii naționale și webinarii online, utilizând metodele descrise aici, pe parcursul a 12 luni.

Echipa WAVE și ambasadorii la ToT în Biovilla, Portugalia, 2024

2. ÎMPUTERNICIREA GENERAȚIEI URMĂTOARE PENTRU TRANSFORMAREA SISTEMICĂ

Dacă soluțiile în cadrul acestui sistem sunt atât de greu de găsit, atunci poate ar trebui să schimbăm sistemul în sine.

DISCURSOUL GRETA THUNBERG LA CONFERINȚA CLIMATICĂ COP24 DIN POLONIA (2018)

2.1. „SCHIMBARE SISTEMICĂ, NU SCHIMBĂRI CLIMATICE”

Într-o lume care se confruntă cu efectele tot mai mari ale schimbărilor climatice, vocile tinerilor și, mai important, acțiunile tinerilor sunt mai vitale ca niciodată. Sloganul „Schimbarea sistemului, nu schimbările climatice” surprinde un adevăr pe care nu-l mai putem ignora: criza de mediu nu se referă doar la emisiile de carbon sau la creșterea temperaturilor - este vorba despre sistemele care le (re)produc. Modelele noastre economice, infrastructura energetică și tiparele de consum au priorizat „profitul în detrimentul planetei”, iar tocmai aceste sisteme trebuie să evolueze. Nu ceri doar modificări ale status quo-ului - ceri transformare și exact asta are nevoie lumea.

În ciuda urgenței și a greutății provocării, nu trebuie să pierdem din vedere **posibilitățile. Viitorul este încă nescris. Este posibil să construim comunități** care sunt reziliente, înrădăcinate în dreptate și în armonie cu Pământul. Fiecare cooperativă alimentară, pădure resălbătică, grup de ajutor reciproc, inovație tehnologică verde și proiect de conservare condus de localnici dovedește că o lume diferită există deja. **Reziliența nu înseamnă doar revenirea în forță, ci și creșterea** mai puternici împreună, creând soluții locale și revendicându-ne puterea de a avea grijă **unul de celălalt și de pământ.**

Secolul XXI poate fi amintit ca punctul de cotitură – când omenirea a ales regenerarea în locul exploatării, solidaritatea în locul apatiei. Această alegere începe cu oameni ca tine: cei suficient de curajoși să viseze dincolo de ceea ce este și să muncească pentru ceea ce ar putea fi. Continuă să te organizezi, continuă să educi, continuă să rezisti - **și cel mai important, continuă să-ți imaginezi. Calea nu este ușoară, dar este necesară.** Și nu ești singur.

2.2. ACTIVISM CLIMATIC ȘI JUSTIȚIE CLIMATICĂ

Bill Moyer, teoretician și activist al mișcărilor sociale, a dezvoltat Planul de Acțiune al Mișcării (MAP) pentru a ajuta activiștii să înțeleagă dinamica mișcărilor sociale de succes. În acesta, el a identificat patru roluri cheie ale activismului, fiecare dintre ele contribuind într-un mod distinct la impulsivitatea schimbării. Aceste roluri sunt încă foarte relevante astăzi în contextul activismului climatic, unde diverse strategii și actori sunt esențiali pentru construirea unei mișcări puternice și susținute. În proiectul WAVE, le-am folosit nu doar pentru a înțelege și recunoaște diferitele roluri și strategii potențiale pentru activismul climatic, ci și ca un cadru pentru o mai bună aliniere a metodelor cu rolurile și obiectivele noastre generale, fără a uita că orice mișcare socială are nevoie de toate cele patru roluri și, de foarte multe ori, ceea ce este necesar este o mai mare cooperare între diferite grupuri de activiști și organizații. Cele patru roluri sunt:

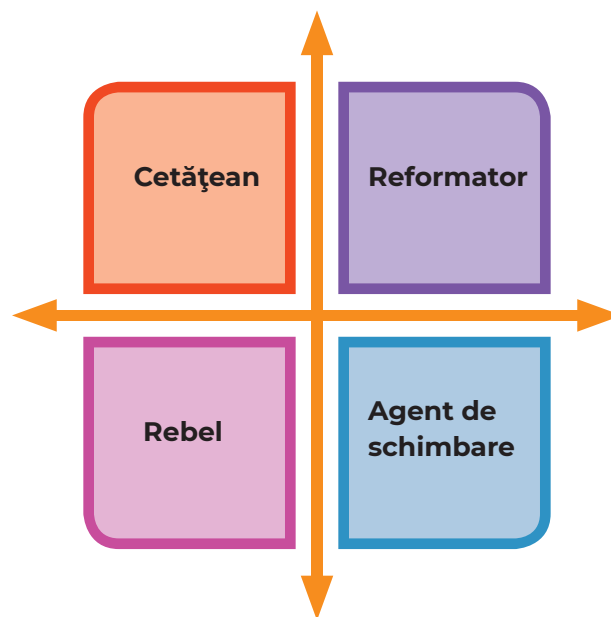

Figura 1 - Cele patru roluri ale activismului lui Bill Moyer
<https://commonslibrary.org/the-four-roles-of-social-activism>

Cetățean

Cetățenii se concentrează pe interacțiunea cu societatea generală, lucrând în cadrul normelor și instituțiilor acceptate. Aceștia tind să utilizeze instrumente convenționale precum petițiile, votul, educația și lobby-ul. Relevanță pentru activismul climatic: aceasta include persoane care pledează pentru politica climatică, susțin candidații ecologiști sau lucrează în cadrul instituțiilor (de exemplu, guvern sau ONG-uri) pentru a influența schimbarea. Activismul cetățenesc ajută la legitimarea mișcării și la construirea unui sprijin public larg.

Rebel

Rebelii contestă direct sistemele existente, adesea prin proteste, neascultare civilă și confruntare. Rolul lor este de a dramatiza problemele și de a crea tensiune care obligă la schimbare. Relevanța pentru activismul climatic: Grupuri precum Extinction Rebellion sau Fridays for Future se încadrează în acest rol, folosind greve, blocade și demonstrații pentru a evidenția urgența crizei climatice și a aduce problema în conștiința publică.

Agent de schimbare

Agenții schimbării dezvoltă și promovează alternative la status quo. Aceștia se concentrează pe inovație, strategii pe termen lung și propuneri de politici. Relevanță pentru activismul climatic: Aceștia sunt oamenii care concep soluții climatice - proiecte de energie regenerabilă, agricultură durabilă, centre locale de reziliență și cadre de politici pentru o tranziție justă. Aceștia ajută la transformarea cererilor în căi practice.

Reformator

Reformatorii lucrează în interiorul instituțiilor sau în strânsă colaborare cu acestea pentru a implementa schimbări practice. Ei fac o punte de legătură între mișcare și structurile de putere. **Relevanță pentru activismul climatic: Reformatorii includ negociatori climatici, politicieni,** factori de decizie și birocrați care promovează legi privind emisiile, educație climatică sau investiții ecologice. Aceștia fac posibile schimbări sistemice din interior.

Rol	Scop și puncte forte	Capcane comune de urmărit
Cetățean	Construiește legitimitate prin valori și încredere larg acceptate	Riscul de naivitate sau de supunere oarbă față de status quo
Rebel	Forțează problemele în sfera publică prin acțiuni perturbatoare	Poate deveni izolat, rigid din punct de vedere ideologic sau lipsit de strategie
Agent de schimbare	Mobilizează puterea la nivel local și promovează alternative sistemice	Poate vira spre utopism sau spre o viziune de tunel axată pe o singură problemă
Reformator	Asigură reforme prin canale instituționale și schimbări de politici	Vulnerabil la cooptare, birocratizare sau reformă marginală

Împreună, aceste roluri demonstrează că niciun tip de activism nu este suficient de unul singur. În mișcarea climatică de astăzi, sinergia dintre rebeli, cetățeni, reformatori și agenți ai schimbării este cea care conferă mișcării atât putere morală, cât și impuls practic. Cadrul lui Moyer încurajează activiștii să înțeleagă și să respecte contribuția fiecărui rol - lucru vital pentru o mișcare climatică unificată și eficientă.

Pe măsură ce criza climatică se intensifică, mulți tineri activiști își dau seama că abordarea simptomelor superficiale nu mai este suficientă - trebuie să mergem mai adânc, în rădăcinile relației noastre cu lumea naturală. Aici este locul în care **Deep Ecology (Ecologia Profundă)** oferă o perspectivă transformatoare. Spre deosebire de ecologia convențională, care tratează adesea natura ca pe o resursă care trebuie gestionată, Deep Ecology insistă asupra faptului că toată viața are o valoare intrinsecă, indiferent de utilitatea sa pentru oameni. Aceasta contestă antropocentrismul - ideea că oamenii sunt specia centrală sau cea mai importantă - și, în schimb, solicită o schimbare profundă a conștiinței, în care ne vedem ca parte a unei rețele mai ample de viață, o perspectivă biocentrică. Pentru tinerii activiști, implicarea în Deep Ecology le poate adânci simțul scopului, al umilinței și al interconectării și îi poate ajuta să reziste epuizării profesionale prin fundamentarea activismului în respect, mai degrabă decât doar în urgență.

În paralel, mișcarea de Adaptare Profundă (Deep Adaptation) ne cere să înfruntăm disconfortul- posibilitatea ca un colaps societal la scară largă din cauza triplei crize planetare să fie inevitabil. În loc să promoveze disperarea, Adaptarea Profundă **încurajează onestitatea, rezistența emoțională și cultivarea sensului în fața incertitudinii. Ne îndeamnă să ne întrebăm: cum trăim cu compasiune, curaj și comunitate dacă anumite forme de colaps sunt inevitabile?** Pentru tinerii activiști, adesea învățați să fie la nesfârșit de optimiști sau să se concentreze exclusiv pe politici și obiective, această perspectivă poate fi tulburătoare - dar și eliberatoare. Permite spațiu pentru durere, reflecție și un tip mai profund de speranță - una care nu este legată de salvarea lumii la timp, ci de a fi pe deplin prezent și etic în orice lume care apare. Adaptarea profundă oferă patru întrebări care să ne ajute să ne îndrumem în cercetarea tipului de adaptare potrivit pentru viețile noastre:

Referință imagine: <https://www.deepadaptation.info/the-four-rs-a-frame->

Prin implicarea în Ecologia Profundă și Adaptarea Profundă, tinerii activiști climatici pot depăși o poziție pur reactivă și pot adopta una profund înrădăcinată, inteligentă emoțional și rezilientă spiritual. Aceste cadre nu înlocuiesc acțiunile urgente - ci le îmbogățesc. Ne reamintesc că activismul nu înseamnă doar lupta pentru un viitor, ci și transformarea noastră, a relațiilor noastre și a poveștilor după care trăim.

În vremuri de criză, profunzimea devine un **act radical. Tinerii care** care susțin această profunzime pot deveni nu doar factori de schimbare, ci și modelatori de cultură - punând bazele unor noi moduri de a trăi, de a fi și de a aparține pe acest Pământ.

3. METODE ȘI INSTRUMENTE PENTRU ACTIVISM CLIMATIC

Intersecția dintre educația non-formală, munca în domeniul tineretului și activismul climatic este o parte esențială a schimbării sistemice din secolul XXI.

Spre deosebire de educația formală, care adesea întârzie în abordarea holistică a crizei climatice, **învățarea non-formală** oferă spații dinamice și participative unde tinerii pot explora probleme complexe, își pot dezvolta gândirea critică și își pot cultiva abilități pentru acțiune colectivă. La rândul său, **munca în domeniul tineretului** oferă sprijin emoțional, mentorat și infrastructură comunitară necesare pentru a susține un angajament pe termen lung. Atunci când sunt integrate cu **activismul climatic**, aceste abordări îi împuternicesc pe tineri nu doar să înțeleagă criza, ci și să se organizeze, să inoveze și să conducă transformarea sistemică.

Figura 3 - Intersecția dintre educația non-formală, munca pentru tineret și activismul climatic

Această intersecție promovează cetățenia activă, construiește reziliență și hrănește o generație care nu este doar conștientă de schimbările climatice, ci și împuternicită social și politic pentru a reimagina și reconstrui sistemele în care trăim.

În paginile următoare oferim 30 de metode și instrumente la intersecția dintre educația non-formală (NFE), munca pentru tineret și activismul climatic.

Acestea sunt împărțite în 6 categorii:

ENERGIZANTE	Energizanti și dinamici de construire a grupurilor (6 metode NFE)
GRUPURI	Dezbateri / facilitări de grup (6 metode NFE)
FORMARE	Formare și consolidare a capacităților (6 metode NFE)
ONLINE	Implicarea mass-media și activismul digital (6 instrumente NFE)
JOCURI	Jocuri de cărți și de societate (6 jocuri)

3.1. FACTORI ENERGIZANȚI ȘI DINAMICI DE GRUP

Iată șase exerciții energizante și introductive de grup care îmbină educația non-formală, munca cu tinerii și conștientizarea climatică — perfecte pentru ateliere, traininguri sau întâlniri de tineri care vizează stimularea reflecției, construirea coeziunii grupului și activarea conștiinței climatice.

				
Rețeaua climatică	În interior sau în exterior	Glob de sfoară sau Fire	Mediu spre grupuri mari	15-30 minute
Linia valorilor climatice	În interior	Linie de bandă adezivă	Mici și medii grupuri	20 până la 60 de minute
Eco-șarade	În interior sau în exterior	Hârtie, pixuri, recuzită	Minim 9, maxim 35	20 până la 60 de minute
Harta călătoriei mele climatice	În interior	Hârtie, markere, pixuri	De la mic la mare grupuri	20 până la 60 de minute
Cercul schimbării sistemice	În interior sau în aer liber	Hârtie, markere, pixuri	Mici și medii grupuri	20 până la 60 de minute
Quiz climatic	În interior	Teste	De la mic la mare grupuri	10 până la 30 de minute

REȚEAUA CLIMATICĂ

Scop: Vizualizarea interdependenței în ecosisteme și sisteme umane

Materiale: Glob de sfoară sau lână de cel puțin 25 de metri lungime, suficient de ușor pentru a fi aruncat într-un cerc de oameni și rezistent, astfel încât să nu se rupă sau să se taie

Mărimea grupului: Poate fi de la 5 la 50, numărul corespunzător de participanți este 12-24.

Cum funcționează (pas cu pas):

1. Invitați participanții să formeze un cerc.
2. O persoană începe cu firul și spune ceva din natură sau societate, care fie contribuie, fie este afectat de criza climatică (de exemplu, „combustibili fosili”, „defrișări”, „insecuritate alimentară”).
3. Ei țin capătul sforii și aruncă mingea altcuiva care numește o cauză sau o consecință direct legată.
4. Mingea continuă să fie aruncată până când toată lumea este conectată prin aceeași sfoară, țesând o pânză între participanți.
5. Reflectează, trăgând ușor de sfoară: cum afectează o parte întregul? Ce se întâmplă când se rupe o piesă?

Debriefing: Discutați despre rețeaua vieții, sistemele interconectate și cum schimbările climatice nu sunt izolate, ci sistemice, reflectând nevoia de soluții sistemice.

Note

Vârf WAVE

Puteți adăuga câteva niveluri exercițiului în funcție de grupul dumneavoastră și de timpul disponibil. Exemplu:

În etapa 4, agățați 3 pixuri de sfoară și așezați 3 sticle deschise pe podea. Rugați participanții să încerce să plaseze cele 3 pixuri în interiorul celor 3 sticle. Într-o primă etapă, nu le permiteți să vorbească pentru a vedea dacă se poate realiza coordonarea în grup fără utilizarea limbajului verbal. După finalizare, reflectați asupra faptului că sistemele complexe necesită multă coordonare și muncă colectivă pentru a fi rezolvate.

LINIA VALORILOR CLIMATICE

Scop: Explorarea diferitelor opinii și experiențe legate de schimbările climatice, în timp ce se cartografiază poziționarea relativă a participanților.

Materiale: Lipiți o linie cu bandă adezivă pe podea sau pe markere vizibile („Sunt total de acord” până la „Sunt total de acord”). „Dezacord total”). Acordați suficient spațiu pentru ca grupul să se răspândească.

Mărimea grupului: Se poate face în grupuri mici sau medii (până la 35).

Cum funcționează:

1. Rugați participanții să stea la rând în timp ce citiți prima afirmație. După-

După fiecare afirmație, participantul se va mișca pe rând în funcție de valorile/convingerile sale.

2. Citiți afirmații precum:

- „Cred că acțiunea individuală poate rezolva criza climatică.” -
- „Schimbările climatice afectează pe toată lumea în mod egal.”
- „Sunt optimist în ceea ce privește viitorul.”

3. Participanții se poziționează de-a lungul spectrului.

4. Invitați la împărtășire (opțional) pentru a înțelege perspective diverse.

Debriefing:

Recunoașteți diferențele, dezvoltați empatia și explorați rădăcinile convingerilor – aspecte esențiale pentru gândirea sistemică și dialogul privind justiția climatică.

Note

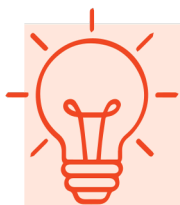

Sfat WAVE

Permiteți participanților să își schimbe locul dacă își schimbă perspectiva prin împărtășirea experienței cu ceilalți.

Deplasați-vă de-a lungul liniei, surprinzând diferite voci.
Invitați participarea celor care nu au vorbit încă în grup.

ECO-ȘARADE

Scop: Spargerea gheții și activarea vocabularului /conștientizării legate de mediu

Materiale: Bucăți de hârtie cu termeni legați de climă (de exemplu, panouri solare, ocean) acidificare, protest, amprentă de carbon, Greta Thunberg)

Mărimea grupului: În mod ideal, doriți să aveți cel puțin 3 grupuri de câte 3 persoane (9) și nu mai mult de 5 grupuri de câte 7 persoane (35).

Cum funcționează:

1. Împărțiți-vă în echipe (în mod ideal mixte / aleatorii).
2. Fiecare echipă primește un concept/termen legat de climă.
3. Echipele au la dispoziție 5 minute pentru a pregăti un teatru sau o reprezentație mută pentru ceilalți ca să ghicească conceptul/termenul
4. Fiecare echipă își interpretează performanța pe rând, în timp ce celelalte echipe încearcă să ghicească într-un interval de timp (depinde de timpul alocat acestei activități).
5. Țineți scorul pentru distracție, dar concentrați-vă pe învățare și râs. Nu uitați să înregistrați cu video și/sau fotografii!

Debriefing: Explicați pe scurt orice concepte nefamiliare; ajuta la introducerea problemelor complexe într-un mod jucăuș și ușor de înțeles.

Note

Sfat WAVE

Puteți introduce o joacă în acest exercițiu jucând „versiunea pământeană” a jocului spânzurătorii, adică pentru fiecare presupunere greșită a unui grup și petală suplimentară în bomba lor cu flori.

(Când ajunge la 8 petale, jocul se termină pentru echipa respectivă).

HARTA CĂLĂTORIEI MELE CLIMATICE

Scop: Reflectare asupra conexiunilor personale și a emoțiilor legate de climă

Materiale: Hârtie, pixuri, markere Mărimea grupului: De la 5 la 50

Cum funcționează:

1. Rugați participanții să deseneze o „hartă” a călătoriei lor climatice – momente importante, sentimente, influențe, acțiuni. Poate fi o cronologie sau o hartă geografică cu puncte evidențiate.
2. Formați perechi sau grupuri mici (până la 5 persoane) pentru o primă împărtășire.
3. Căutați puncte comune, diferențe și tipare recurente.
4. Invitați participanții să împărtășească în plen, desenând o hartă de grup care să evidențieze/ lumineze diferitele căi pe care fiecare le-a parcurs în călătoria sa climatică.

Debriefing: Crearea unei conexiuni emoționale și a unei înțelegeri reciproce; stabilește un ton de deschidere și construire a comunității.

Note

Sfat WAVE

În pasul 4 puteți realiza o hartă colectivă cu elementele și poveștile participanților reunite într-o singură foaie mare de hârtie.

Veți avea nevoie de un tapet suficient de mare,

(sau ar putea fi și o tablă albă) și rugați pe toată lumea să deseneze împreună cu ceilalți. Căutați coerență și complementaritate în cadrul desenului comun, care poate fi plasat ca o operă de artă pentru restul evenimentului.

CERCUL SCHIMBĂRII SISTEMICE

Scop: Introducerea gândirii sistemice prin discuții orientate spre acțiune

Materiale: Hârtie, pixuri, markere. Dimensiunea grupului: Min 8 | Max 30

Cum funcționează:

1. Împărțiți grupul în cercuri de câte 4–6 (mixte / aleatorii).
2. Fiecare grup primește o temă legată de sistem (de exemplu, transport, alimente, energie).
3. În fiecare rundă, adresați o întrebare grupului pentru a o analiza timp de o perioadă determinată de timp:

- R1: „De ce schimbări avem nevoie în acest sistem pentru a combate schimbările climatice?”

- R2: „Cine deține puterea de a face schimbări reale?”

- R3: „Ce rol pot juca tinerii?”

4. Rugați fiecare echipă să prezinte principalele idei din brainstorming-ul lor pentru fiecare întrebare, în plen, despre legătura dintre agenția tinerilor și schimbările structurale mai ample.

Debriefing: Evaluați critic contribuțiile echipelor în ceea ce privește potențialul lor transformativ și sistemic „real” și reflectați asupra temei schimbării sistemice.

Note

Sfat WAVE

Luați în considerare începutul prin a-i face pe participanți să se raporteze la propria lor realitate și stil de viață în ceea ce privește fiecare dintre sisteme și de acolo să evolueze către gândirea macro.

QUIZ CLIMATIC

Scop: Spargeți gheața și activați vocabularul/ conștientizarea mediului

Materiale: În funcție de chestionarul climatic selectat, va trebui fie să imprimați sau arătați testul.

Unele pot fi jucate direct online

Mărimea grupului: Puteți juca un quiz despre climă cu grupuri de persoane de orice dimensiune.

Cum funcționează:

1. Selectați unul dintre chestionarele climatice din lista de mai jos sau creați-vă propriul chestionar.
2. Prezentați participanților chestionarul și acordați-le suficient timp pentru a-l completa și răspunde
3. La sfârșitul timpului alocat, oferiți răspunsurile corecte la fiecare întrebare și reflectați împreună asupra percepțiilor greșite sau a greșelilor care au fost făcute.

Iată câteva linkuri către chestionare distractive pe care le recomandăm:

- <https://www.earthday.org/the-climate-change-quiz/>
- <https://www.amnh.org/explore/ology/climate-change/take-the-climate-quiz>
- <https://ec.europa.eu/clima/sites/quiz/index.html>
- https://climate-pact.europa.eu/document/download/5d0e18c6-5355-4968-9719-db2651c7c37c_ro?nume_file=Climate%20quiz%20sample%20questions.pdf

Note

Sfat WAVE

Chestionarele despre climă sunt o modalitate excelentă de a învăța prin jocuri. Le puteți chiar gamifica și oferi premii și alte cadouri participanților sau echipelor care joacă și câștigă testele.

3.2. FACILITAREA GRUPULUI ȘI DEZBATERI PUBLICE

În această secțiune, oferim șase metode pentru conversații moderate, împărtășiri și dezbateri pentru grupuri mari de participanți. Acestea pot fi ideale pentru subiecte fierbinți (fără joc de cuvinte), idei controversate, ascultare profundă și împărtășire sau pur și simplu pentru a stârni dezbateri în cadrul unei comunități. Aceste metode necesită un nivel bun de experiență în facilitare și pot fi instrumente transformatoare puternice pentru acțiunile climatice.

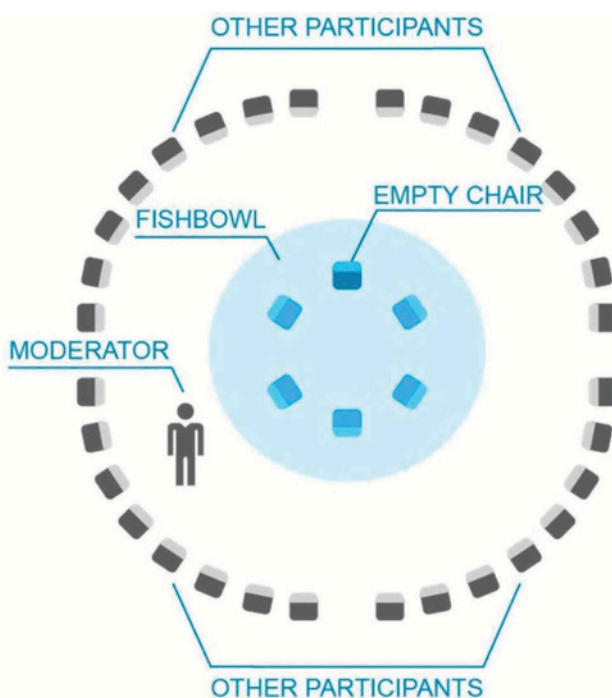
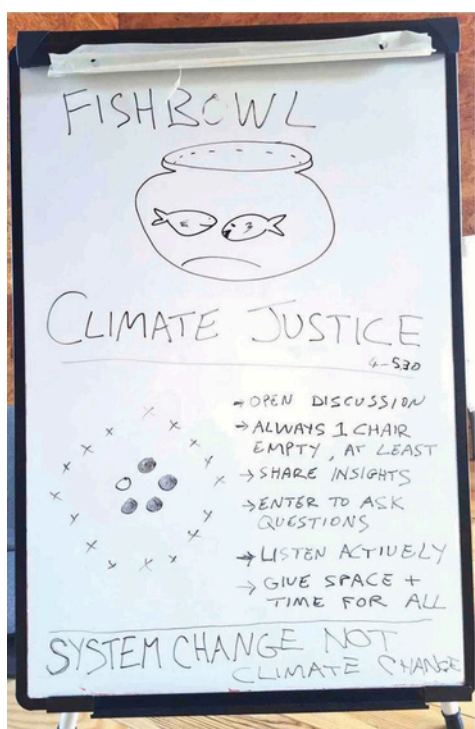
				
Acvariul	În interior sau în aer liber	Scaune pentru toată lumea	Medii și mari	45 până la 120 de minute
Adunări Climatice	În interior	Flipcharturi, mese, post-it-uri	Grupuri mari	4 ore până la 8 ore
Laborator de date calde	În interior	Flexibil	Mediu și mare	60 până la 120 de minute
Consiliul tuturor ființelor	În aer liber	Recuzită	8 până la 60	1 oră până la 2 zile
Mandala Adevărului	În interior sau în aer liber	Cele 4 centrale elemente	12 până la 40	60 până la 120 de minute
Camera deciziilor	În interior	Flexibil	Mic până la mediu	3 până la 5 ore

ACVARIUL CU PESTI (FISHBOWL)

O conversație în acvariu este o formă de dialog care poate fi folosită atunci când se discută subiecte în grupuri mari.

Acvariile implică un grup mic de oameni așezați în cerc care au o conversație despre un anumit subiect (de exemplu, justiția climatică). Aceștia sunt înconjurați de un grup mai mare de observatori, așezați într-un cerc exterior. De obicei, există doar 5 scaune în cercul interior, un scaun rămânând întotdeauna gol. Cercul exterior ascultă și observă. Dacă cineva din cercul exterior dorește să participe, se mută în cercul interior. Dacă toate cele 5 scaune sunt ocupate, un participant din acvariu trebuie să elibereze un scaun și să se mute în cercul exterior.

L: Flipchart – explicații despre Justiția Climatică în cadrul Acvariului; R: Structura Acvariului (L; WAVE 2024, R; UNICEF, 2015)

Principalele reguli de angajament:

- Discuție deschisă
- Întotdeauna cel puțin un scaun liber
- Împărtășiți perspective
- Intrați pentru a pune întrebări
- Ascultați activ
- Oferiți spațiu tuturor pentru a vorbi

Acvariu despre justiție climatică la WAVE ToT în Biovilla, Portugalia, 2024

Cum funcționează:

Moderatorul explică regulile jocului, introduce subiectul, încurajează ascultarea activă și le cere celor care intră în acvariu să fie atenți la ceilalți și să ofere tuturor spațiu de exprimare – 5 minute

1. Runda 1 – 30 de minute
2. Pauză: o mică pauză urmată de o discuție deschisă cu întregul grup, cu invitarea participanților care nu s-au alăturat acvariului să vorbească primii. – 15 minute
3. Runda 2 – 30 de minute
4. Discuție de încheiere – 10 minute

Ce este necesar:

- Facilitator
- 12 - 30 de persoane (Pot fi mai multe dacă este necesar, dar cercurile exterioare sunt împărțite în rânduri)
- Spațiu deschis sau cameră mare cu suficient spațiu pentru mișcarea participanților
- Scaune ușor de aranjat (aranjate conform ilustrației de mai sus)
- Microfon (opțional) – 45 - 90 de minute
- Opțional: Raportor

Cel mai bine utilizat în conferințe, ateliere și întâlniri de tip sală de consiliu public, metoda „Acvariul cu pești” concentrează atenția întregului grup asupra unei discuții între 3-6 persoane. Celelalte persoane prezente devin observatori, ascultători activi și potențiali participanți printr-un proces de rotație care reduce distanța dintre vorbitori și public. „Acvariul cu pești” este util în special ca o alternativă captivantă la prezentările formale sau discuțiile în panel, pentru a permite conversații directe cu experți, ca mijloc de a oferi participanților notabili o platformă proeminentă, menținând în același timp interactivitatea sau pentru discutarea unor probleme controversate care pot aduce sentimente puternice. Această metodă necesită un facilitator. Este versatilă și poate fi adaptată cu ușurință.

Când și de ce să se utilizeze:

Metoda acvariului poate fi utilizată pentru:

- Să încurajăm interacțiunile dinamice de grup și participarea activă.
- Să discutăm sau să introducem subiecte controversate.
- Prezentarea unor discuții de experți în paneluri
- Evitați prezentările „PowerPoint” sau alte prezentări similare într-un singur sens

Resurse:

- UNICEF - <https://knowledge.unicef.org/resource/fishbowl> & PDF: <https://clearinghouse.unicef.org/download-ch-media/94465180-f6ea-43c6-8c7c-d885a6b02b77>
- INVOLVE UK : Fishbowl Conversations - <https://www.involve.org.uk/resource/fishbowl-conversations>
- Wambeke, Tom. “Facilitate a Fishbowl Discussion.” Learning and Training Blog, International Training Centre of the ILO (ITC-ILO). <https://itcilo.wordpress.com/2009/02/16/facilitate-a-fishbowl-discussion/>
- Wikipedia; Fishbowl (conversation). [https://en.wikipedia.org/wiki/Fishbowl_\(conversation\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Fishbowl_(conversation))

Sfat WAVE

(Regulă suplimentară) Dacă cineva din cercul exterior simte că cineva din acvariu vorbește prea mult (ocupă spațiu, ia timp de la alții), îl poate bate pe umăr, astfel rugându-i politicos să plece mai departe.

Pregătește câteva întrebări și/sau subiecte fierbinți în cazul în care conversația are nevoie de mai multă agitație sau de mai multă energie.

Nu te teme de tăcere dacă apare în mod natural. Acordă-i spațiu și vezi ce se întâmplă înainte de a introduce un subiect nou și/sau de a încheia sesiunea.

ADUNĂRI CLIMATICE

Adunările climatice sunt forumuri structurate, democratice, care reunesc un grup divers de cetățeni pentru a afla, a delibera și a recomanda soluții la provocările legate de climă. Bazate pe modelul adunărilor cetățenești, acestea utilizează principiile democrației deliberative - selecția aleatorie (sortarea), informațiile echilibrate, dialogul facilitat și construirea consensului - pentru a asigura un proces decizional incluziv, informat și echitabil.

Cum funcționează:

Definirea întrebării: Se stabilește o întrebare clară, de exemplu: „Cum putem reduce emisiile în orașul nostru?”, „Ce ar trebui să facă țara noastră în privința schimbărilor climatice?”

Selectarea participanților: Un grup de cetățeni este ales aleatoriu (ca la o loterie), dar echilibrat pentru a reprezenta populația (vârstă, sex, origini, regiune). Aceasta face ca adunarea să fie echitabilă și incluzivă.

Faza de învățare: Participanții primesc informații de la experți, oameni de știință și părți interesate. Aceștia ascultă perspective diferite pentru a înțelege pe deplin problema.

Discuții și deliberări: În grupuri mici, participanții discută ce au învățat. Își împărtășesc opinii, pun întrebări și explorează posibile soluții cu ajutorul facilitatorilor.

Crearea de recomandări: Grupul lucrează împreună pentru a dezvolta propuneri obiective și soluții pentru acțiuni climatice. Acestea sunt adesea discutate, rafinate și convenite în mod colectiv.

Votare: Participanții votează recomandările. Propunerile finale reflectă ceea ce susține majoritatea.

Prezentarea rezultatelor: Recomandările sunt împărtășite cu guvernele, instituții sau publicul. Acestea pot influența politicile și procesul decizional.

Urmărire: Autoritățile sau organizatorii raportează acțiunile întreprinse pe baza recomandărilor adunării.

Sursă: <https://www.cca-project.org/>

Cum le pot folosi activiștii climatici:

- Declanșarea schimbărilor de politici locale: Activiștii pot iniția adunări climatice la nivel comunitar pentru a determina municipalitățile să adopte politici climatice mai puternice. Atunci când o adunare produce recomandări colective, conduse de cetățeni, devine mai greu pentru factorii de decizie să ignore mandatul democratic.
- Construiește legitimitatea la nivel local: Adunările construiesc încredere, în special în contexte polarizate. Atunci când locuitori diferiți modelează în colaborare soluții climatice, acest lucru încurajează acceptarea și disipează opoziția. Activiștii pot folosi aceste procese pentru a reduce decalajele dintre diviziunile politice sau sociale.
- Voci marginalizate centrale: Adunările climatice includ în mod intenționat oci adesea excluse din procesul tradițional de elaborare a politicilor - tineri, locuitori cu venituri mici, popoare indigene, migranți. Activiștii pot folosi adunările pentru a promova aceste perspective în conceperea unor acțiuni climatice juste, înrădăcinate în comunitate.
- Îmbunătățirea educației civice: Adunările climatice pot fi folosite și ca evenimente ne-profitabile de educație nonformală, sporind cunoștințele participanților despre știința climei, justiție și gândire sistemică. Activiștii pot folosi acest lucru ca instrument pentru a aprofunda alfabetizarea climatică locală și pentru a cultiva un public mai informat și mai activ.
- Catalizarea acțiunilor dincolo de guvern: Chiar și fără susținere politică formală, adunările pot inspira angajamente climatice locale, grădini comunitare, cooperative energetice sau planuri de reziliență pentru cartiere. Activiștii pot încadra aceste întâlniri ca o rampă de lansare pentru acțiuni colective concrete.

În esență, adunările climatice sunt atât un proces, cât și un instrument - o modalitate de a democratiza procesul decizional climatic și de a activa oamenii obișnuiți ca agenți ai transformării. Pentru activiștii climatici, acestea oferă o strategie puternică pentru a înrădăcina schimbarea sistemică în responsabilitatea comunității, cunoștințele partajate și legitimitatea democratică.

Resurse:

- <https://www.knoca.eu/climate-assemblies>
- <https://www.cca-project.org/>
- <https://www.idea.int/publications/catalogue/deliberative-democracy-and-climate-change-exploring-potential-climate>

LABORATOR DE DATE CALDE (Warm Data Lab)

”Opusul complexității nu este
simplitatea - este reducționismul.
NORA BATESON

Un “Laborator de Date Calde” este un proces participativ dezvoltat de Nora Bateson (Institutul Internațional Bateson) pentru a explora probleme complexe și interdependente. Spre deosebire de datele „reci”, care izolează variabile pentru analiză, datele “calde” surprind modelele relaționale, contextuale și de viață ale sistemelor - straturile umane, ecologice, culturale și economice care ne modelează realitățile. Oferă un spațiu sigur și creativ, unde participanții se implică în experiențe din mai multe perspective, conversații interactive, țesând conexiuni între domenii și experiențe.

Scopul nu este de a „rezolva” problemele, ci de a extinde înțelegerea, de a cultiva colectivitatea, inteligența activă și dezvăluie noi posibilități de acțiune.

De ce să folosiți Warm Data Labs?

Warm Data Labs invită participanții să experimenteze complexitatea ca și conexiune. Ei cultivă empatia, reziliența și imaginația, care sunt calități esențiale-politici pentru sustenabilitate, transformare socială și prosperitate colectivă.

Sursă: <https://www.warmdatlab.org/>

Cum funcționează:

Întrebare ghid: Gazda selectează o întrebare concretă dintr-un set de întrebări aprobat în prealabil de Institutul Internațional Bateson. Înainte de a o împărtăși participanților, gazda povestește o întâmplare care îi ajută să se conecteze la întrebarea aleasă.

Navigarea în contexte diferite: Participanții sunt încurajați să se implice în diferite cercuri diferite, fiecare dedicat unui context specific (de exemplu, familie, ecologie, artă) prin care este explorată întrebarea inițială. Sunt liberi să se miște între-într-un cerc după cum doresc.

Simpatie: Participanții sunt invitați să împărtășească nu concluzii sau soluții, ci mai degrabă ceea ce observă că învață sau descoperă. Aceasta poate include conexiuni pe care nu le-au mai văzut înainte, tipare pe care le observă, gânduri care i-au surprins, emoții pe care le simt sau întrebări noi care apar.

Resurse:

- International Bateson Institute (Nora Bateson): <https://internationalbatesoninstitute.org>
- Warm Data Handbook: Warm Data: Meta-systemic Sensemaking by Nora Bateson
- Introduction to Warm Data Lab (short video): <https://vimeo.com/334248029>
- Community of Practice: <https://warmdatalab.net>

Sfat WAVE

- Mențineți spațiul cu ușurință: Rolul dumneavoastră este să invitați, nu să direcționați.
- Diversitatea contează: Amestecați participanți cu medii diferite, vârste și perspective.
- Încurajați umilința: Reamintiți participanților că nu există un singur punct de vedere ce surprinde întregul.
- Folosește materiale creative: flipcharturi, markere, recolte vizuale sau chiar muzică pentru a aprofunda experiența.
- Păstrați timpul fluid: Acordați spațiu pentru profunzime, respectând în același timp ritmul și curgere
- Concentrați-vă pe relații, nu pe rezultate: Valoarea constă în schimbarea perspectivei, nu producând soluții rapide.

CONSILIUL TUTUROR FIINȚELOR

Acest ritual comunitar colorat, uneori solemn și adesea plin de poftă ne permite să ne retragem din identitatea noastră umană și să vorbim în numele altor forme de viață. Este excelent pentru dezvoltarea sinelui ecologic, deoarece aduce un sentiment de solidaritate cu toată viața și o conștientizare proaspătă a pagubelor provocate de o specie nou apărută.

JOANNA MACY ÎN „ÎNAPOI LA VIAȚĂ”

Cum funcționează:

Deschidere: Facilitatorul deschide spațiul cu un scurt ritual (de exemplu, strigarea indicațiilor, tăcerea sau o simplă împământare) (exercițiu de instruire) și explică scopul atelierului și creează o atmosferă sigură și respectuoasă. Participanții sunt invitați să reflecteze asupra conexiunii lor cu natura.

Alegerea: Fiecare participant alege o persoană non-umană formă de viață umană de reprezentat (un animal, o plantă, un râu, un munte etc.).

Confecționarea unei măști: Folosind materiale simple, participanții creează o mască sau un simbol care reprezintă ființa aleasă.

Acest lucru îi ajută să pășească în posesia acelei identități.

Renunțarea la perspectiva umană: Prin exerciții scurte (tăcere, reflecție sau mișcare), participanții se pregătesc să „ieșească” din identitatea lor umană și să se conecteze cu ființa aleasă.

Vorbirea în Consiliu: Participanții se adună în cerc. Unul câte unul, vorbesc ca ființă aleasă de ei — împărtășind sentimentele, luptele, înțelepciunea sau mesajul acesteia oamenilor.

A fi martor și a asculta: Ceilalți ascultă fără a întrerupe. Accentul se pune pe ascultare profundă și respect pentru fiecare voce.

Recunoștință și încheiere: Participanții le mulțumesc ființelor pe care le-au reprezentat și se întorc ușor la identitatea lor umană.

Reflecție și împărtășire: Grupul reflectă asupra experienței: ce au simțit, învățat și cum le poate influența acțiunile în viața reală. Măștile pot fi păstrate, arse sau returnate naturii.

Resurse:

- <https://workthatreconnects.org/resources/council-of-all-beings/>
- <https://theworkthatreconnectssa.wordpress.com/the-council-of-all-beings/>
- <https://eco-institute.org/news/2016/9/4/council-of-all-beings>

MANDALA ADEVĂRULUI

Acest ritual provine din opera Joannei Macy și a lui John Seed. A fost dezvoltat în contextul mișcării Deep Ecology din anii 1980 și 1990. Metoda a fost concepută pentru a ajuta oamenii să lucreze cu emoții puternice legate de crizele de mediu și sociale. Creează un spațiu structurat în care participanții își pot exprima în siguranță sentimente precum frica, durerea, furia și golul și, procedând astfel, devin mai conștienți de conexiunea lor cu Pământul și unii cu alții. Procesul susține eliberarea emoțională, o înțelegere mai profundă și adesea un sentiment reînnoit de responsabilitate și motivație pentru a acționa.

Cum funcționează:

Crearea spațiului: Ai nevoie de un spațiu deschis, suficient cât să poți sta în cerc.

Facilitatorul poate crea o atmosferă confortabilă cu o lumină plăcută, câteva lumânări etc. Participanții stau aproape unii de alții într-un cerc, creând un spațiu sigur și restrâns pentru împărtășire. În centrul cercului se află „spațiul mandala”, care este folosit pentru lucrul emoțional. Cercul este imaginat ca fiind împărțit în patru părți, fiecare reprezentată de un obiect: o piatră, frunze uscate, un băț și un castron gol.

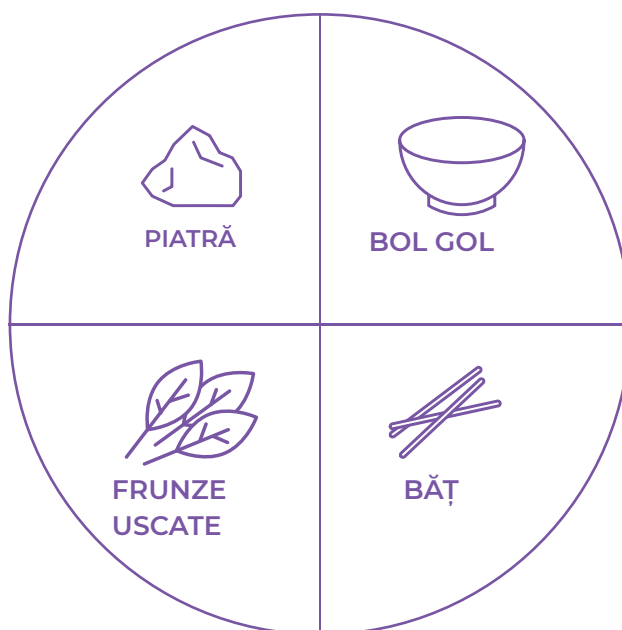

Figura 4 - Spațiul Mandala Adevărului

Explicarea obiectelor: Facilitatorul explică semnificațiile lor:

- Piatra reprezintă frica — senzația de strângere sau închidere în interior.
- Frunzele moarte reprezintă tristețea — durerea pentru ceea ce s-a pierdut.
- Bățul reprezintă furia — sentimente puternice și dorința de dreptate.
- Bolul gol reprezintă golul — sentimentul că ceva este important lipsește

Sugestie: Înainte de a începe, grupul convine asupra confidențialității.

Vorbirea în cerc: Participanții intră în centrul cercului pe rând, când se simt pregătiți. O persoană merge la obiectul care se potrivește cel mai bine cu sentimentul său actual, îl ridică și îl ține în mână. În timp ce ține obiectul în mână, vorbește deschis despre emoțiile sale sau poate alege să rămână tăcută dacă acest lucru este mai potrivit. Restul grupului ascultă fără a întrerupe, acționând ca martori la ceea ce se împărtășește.

Întoarcerea obiectului: După ce vorbește sau este prezent cu sentimentul său, Participantul readuce ușor obiectul la locul său în centru și se întoarce în cercul exterior. Obiectele rămân în aceleași poziții pe tot parcursul procesului și sunt folosite în mod repetat de diferiți participanți.

Închiderea procesului: Acest proces continuă în runde până când majoritatea oamenilor au avut ocazia să intre în centru și să se exprime. Facilitatorul recunoaște curajul vorbirii și sprijinul ascultării.

Reflectare: Procesul evidențiază faptul că împărtășirea adevărului aduce claritate și convingere, conexiune și ne amintește că frica poartă încredere, iar durerea reflectă iubire.

Resurse

- <https://workthatreconnects.org/resources/truth-mandala/>
- <https://mettamancy.com/truth-mandala/>

Note

CAMERA DECIZIILOR

Camera deciziilor este unul dintre exercițiile de joc de rol, concepute pentru grupuri, care doresc să înțeleagă și să navigheze mai bine complexitatea luării deciziilor în contextul schimbărilor climatice și să dezbată potențialele compromisuri dintre diferite strategii și acțiuni posibile. În cadrul acestor exerciții, participanții își asumă roluri diferite de ale lor, cum ar fi factori de decizie, reprezentanți ai industriei, oameni de știință sau activiști, pentru a explora perspective multiple și a negocia posibile soluții într-un mediu simulat, sigur. Scopul principal al acestor simulări este de a îmbunătăți alfabetizarea climatică, de a consolida abilitățile de colaborare și de a sprijini învățarea socială atât în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice, cât și atenuarea acestora.

Cum funcționează:

Scenarii: Facilitatorul explică scopul exercițiului și prezintă o pre-descriere.

scenariu climatic bine definit, de exemplu reducerea emisiilor pentru a atinge un obiectiv sau adaptarea la impacturi precum creșterea nivelului mării.

Roluri: Participanților li se atribuie roluri specifice, cum ar fi reprezentanți ai consiliului companii de combustibili fosili, ONG-uri de mediu sau sectoare precum agricultura și industria. Fiecare participant primește instrucțiuni confidențiale care descriu interesele, obiectivele și constrângerile sale.

Pregătire: Participanții își revizuiesc instrucțiunile de rol și își pregătesc strategiile. egipt în funcție de poziția atribuită lor.

3.3. FORMARE ȘI DEZVOLTARE A CAPACITĂȚILOR

În această secțiune a manualului nostru, vă oferim 6 ateliere de instruire eficiente pe care le puteți implementa pentru a consolida capacitățile în cadrul comunității dumneavoastră. Dincolo de creșterea gradului de conștientizare și a cunoștințelor despre schimbările climatice, aceste metode le oferă participanților puterea de a acționa acolo unde contează.

				
Climate Fresk	În interior	Flipcharturi, mese, post-it-uri	Grupuri mari	4 ore până la 8 ore
Atelier de 2 tone	În interior sau în aer liber	Mese și scaune	Medii și mari	2 ore până la 3 ore
Coachii climatici comunitari	În interior	Flexibil	12 până la 60	60 până la 120 de minute
Plimbarea prin timp profund	În aer liber	Recuzită	8 până la 60	1 oră până la 2 zile
GPS – Sinergia Polenizatorilor Globali	În interior sau în aer liber	Cele 4 centrale elemente	Mic și mediu	60 până la 120 de minute
Roata emoțiilor climatice	În interior	Flexibil	Mic până la mediu	3 ^{oră} ore până la 5 ore

CLIMATE FRESK

Climate Fresk este un atelier de lucru colaborativ care ajută oamenii să înțeleagă mai bine schimbările climatice într-un mod clar, interactiv și accesibil. Nu numai că oferă cunoștințe despre cauzele și consecințele schimbărilor climatice, dar încurajează și participanții să reflecteze asupra rolului lor și să ia măsuri. Prin facilitarea înțelegerii sistemelor climatice complexe, acesta susține conștientizarea, implicarea și schimbarea comportamentală către practici mai sustenabile.

CUM funcționează?

Climate Fresk la WAVE ToT în Biovilla, Portugalia, 2024

Participanții lucrează în grupuri pentru a construi o „frescă” vizuală (pictură murală) folosind un set de cartonașe. Fiecare cartonaș reprezintă un factor sau proces climatic, iar participanții trebuie să discute și să conecteze aceste elemente pentru a arăta relațiile cauză-efect din cadrul sistemului climatic.

Prin acest proces, participanții construiesc treptat o imagine de ansamblu stadiul schimbărilor climatice. Atelierul poate dura de la o jumătate de zi până la o zi întregă, în funcție de mărimea grupului, și poate necesita unul sau mai mulți facilitatori instruiți.

Versiunea mai nouă, Climate Fresk 2.0, merge mai departe, ajutând participanții să conecteze dinamica climatică globală la contextul lor local, făcând problema mai tangibilă și relevantă pentru viața lor de zi cu zi.

ATELIER 2 TONE

Instruirea „2tonnes” este un atelier participativ conceput pentru a crește gradul de conștientizare și a dezvolta capacități în domeniul acțiunilor climatice. Numele său se referă la obiectivul de reducere a amprentelor individuale de carbon la 2 tone de CO₂ pe persoană pe an, aliniat cu obiectivele IPCC de limitare a încălzirii globale la 1,5°C.

Ajută la reducerea decalajului dintre cunoștințele despre climă și acțiunile concrete. Merge dincolo de creșterea gradului de conștientizare, ajutând participanții să identifice cele mai eficiente modalități de reducere a emisiilor.

Consolidează alfabetizarea climatică prin transformarea datelor complexe, cum ar fi constatările IPCC și bugetele de carbon, în informații practice și ușor de înțeles

În același timp, susține trecerea de la anxietatea climatică la un sentiment de autonomie, împuternicind participanții să ia măsuri informate și colective.

CUM funcționează?

Atelierul 2tonnes este o sesiune interactivă de 3 ore care poate avea loc față în față sau online, de obicei cu grupuri de 5 până la 20 de participanți.

Urmează un proces structurat:

1. O introducere în știința climei, emisii și bugete de carbon
2. Un joc de simulare în care participanții iau decizii colaborative care impactează în timp emisiile de carbon
3. O fază de reflectare în care grupul discută rezultatele și definește posibile angajamente

Atelierul folosește o platformă interactivă ce combină știința comportamentală și gândirea sistemică, permițând participanților să vadă impactul alegerilor lor în timp real.

Atelier de 2 tone, Portugalia 2025

Pentru cine este?

Atelierul de 2 tone este conceput pentru o gamă largă de public. Este utilizat de instituții publice și orașe pentru a sprijini politicile climatice locale și implicarea cetățenilor.

Instituțiile de învățământ, precum universitățile și școlile, îl folosesc pentru a dezvolta conștientizarea climatică și leadershipul în rândul tinerilor.

De asemenea, este valoros pentru ONG-uri și grupuri comunitare care lucrează la schimbări sistemice, precum și pentru companiile care doresc să implice angajații și să alinieze practicile interne cu obiectivele climatice.

CE îl face diferit?

Ceea ce face ca atelierul 2tonnes să fie unic este concentrarea puternică pe acțiune. Participanții pleacă cu o înțelegere clară a acțiunilor care au cel mai mare impact. De asemenea, este captivant emoțional, folosind elemente precum jocul de rol, povestirea și simularea pentru a crea o experiență motivantă și captivantă.

În cele din urmă, oferă o perspectivă sistemică, depășind amprentele individuale de carbon pentru a explora pârghii mai largi, cum ar fi politicile, strategiile de afaceri și acțiunea colectivă.

Resurse:

<https://en.2tonnes.org/>

COACH COMUNITAR PENTRU CLIMĂ (CCC)

COMMUNITY
climate coaches

Coach-ii pentru Clima Comunitari sunt un set de instrumente conceput pentru a ajuta comunitățile să își identifice și să își dezvolte punctele forte, atuurile și relațiile. Premisa este că comunitățile pot fi împuternicite să creeze propriile soluții la provocări complexe, ducând în cele din urmă la comunități mai reziliente și regenerative, care nu lasă pe nimeni în urmă.

Pentru cine este setul de instrumente CCC?

Setul de instrumente este conceput special pentru antrenori, facilitatori și catalizatori locali care facilitează acțiuni climatice comunitare și doresc să împuternicească oamenii din zonele lor locale pentru a aborda provocările convergente și a construi reziliență prin inițiative conduse de comunitate.

Structura setului de instrumente CCC

Setul de instrumente este definit de 4 principii etice, 8 principii și 1 cale de reziliență.

4 Etici

Grija față de Pământ	Recunoașterea faptului că Pământul este un sistem viu și că toată viața este interconectată. În contextul CCC, aceasta înseamnă a ajuta oamenii să înțeleagă impactul activităților umane și să își dezvolte capacitatea de a proteja și restaura ecosistemele.
Grija față de oameni	Promovarea bunăstării sociale și asigurarea echității și dreptății în comunități. Totul începe cu îngrijirea de sine, deoarece este esențial ca antrenorii să rămână concentrați, optimiști și sănătoși pentru a-și desfășura eficient activitatea.
Împărtășire echitabilă	Asigură distribuirea echitabilă a resurselor și accesul tuturor la necesitățile vieții. Aceasta implică promovarea unei distribuții echitabile a resurselor și reducerea consumului la niveluri care se încadrează în capacitatea de suport a Pământului.
Grija pentru viitor	Recunoașterea importanței vitale a asumării responsabilității pentru viitor prin luarea unor decizii atente care să prioritizeze bunăstarea generațiilor viitoare și a planetei în ansamblu.

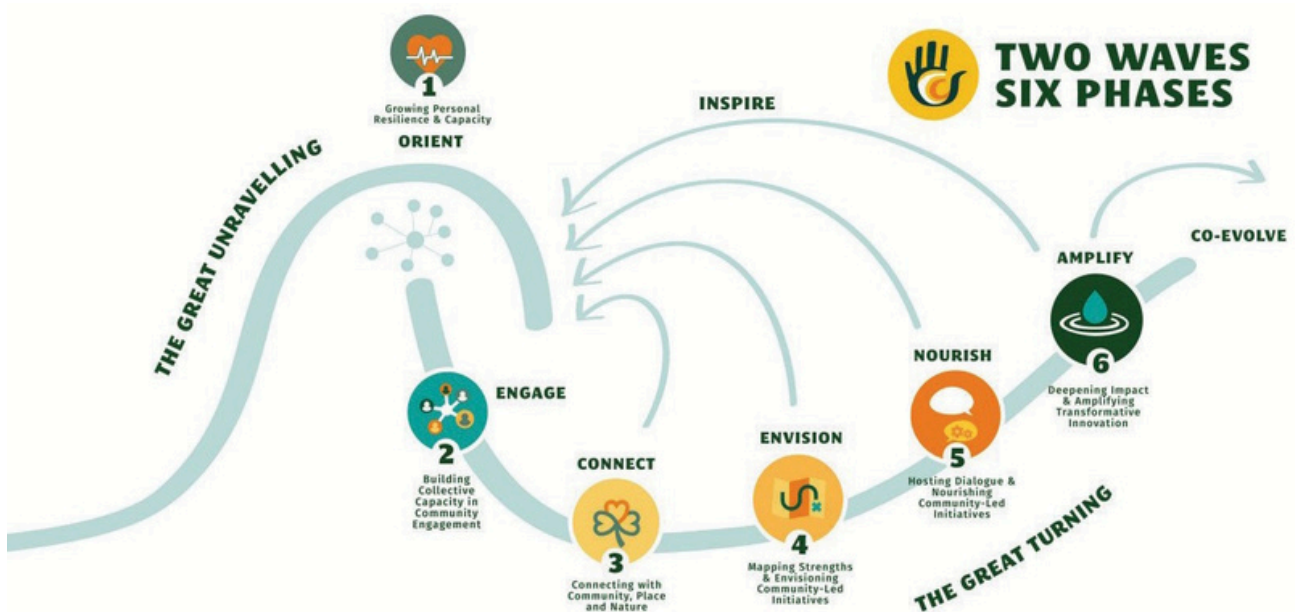
8 principii

Valorificarea puterii de acțiune	Împuternicirea indivizilor și comunităților să ia măsuri în direcția unei schimbări pozitive prin dezvoltarea motivației, conștientizării și a libertății de acțiune. Acest principiu subliniază, de asemenea, importanța incluziunii, a valorificării resurselor și a regenerării voinței de a crea o schimbare durabilă.
Capacitate de creștere	Dezvoltarea abilităților și cunoștințelor pentru a deveni un agent al schimbării mai eficient. Este vorba despre înțelegerea gândirii sistemice, a complexității, a valorilor culturale și a construirii rezilienței atât la nivel intern, cât și la nivel comunitar.

Îmbunătățirea simțului locului	Cultivarea unui sentiment de identitate unică și apartenență în cadrul membrilor comunității prin utilizarea poveștilor despre loc și potențial. Se concentrează pe utilizarea perspectivelor locale, bazate pe loc, și pe angajarea în dialog pentru a înțelege caracteristicile, provocările și oportunitățile unice ale unei anumite comunități și bioregiuni.
Dezvoltarea cooperării	Lucrând împreună în spirit de solidaritate pentru a consolida economiile locale și a gestiona resursele comune. Promovează modalități de lucru conduse de comunitate și implicarea tuturor părților interesate și sectoarelor din comunitate în atingerea unor obiective comune.
Aprofundare a participării	Recunoașterea și implicarea intersecționalității diferitelor identități și experiențe pentru a crea o schimbare cu adevărat transformatoare și durabilă. Cultivă o cultură a încrederii, respectului și deschiderii, în care fiecare se simte împuternicit să contribuie și să participe.
Dezlănțuind imaginația transformatoare	Recunoscând rolul puternic pe care imaginația îl joacă în implicarea publică și schimbarea socială. Aceasta valorifică creativitatea noastră colectivă pentru a ne imagina un viitor regenerativ și ne inspiră reciproc să creăm o lume mai dreaptă și mai sustenabilă
Punerea în aplicare a subsidiarității	Împuternicirea indivizilor și comunităților să își asume controlul asupra propriilor vieți și destine. Promovează descentralizarea puterii decizionale și subliniază faptul că deciziile ar trebui luate la cel mai scăzut nivel posibil.
Integrarea inovării sociale transformative	Recunoașterea faptului că abordările tradiționale ale inovării sociale sunt adesea insuficiente în abordarea provocărilor complexe. Se concentrează pe implementarea unor soluții alternative și accesibile publicului larg pentru a crea o societate mai sustenabilă și mai justă.

Vă invităm să descoperiți setul complet de instrumente CCC,

Calea Rezilienței

Fază	Descriere
#1: Dezvoltarea rezilienței și capacității personale	Prima etapă se concentrează pe obținerea unei înțelegeri cuprinzătoare a contextului și cauzelor situației ecologice și climatice actuale, cultivând totodată reziliența personală și dezvoltând capacitatea de a naviga prin complexitate.
#2: Consolidarea capacității colective în implicarea comunitară	În această a doua fază, accentul se pune pe modul în care ne relaționăm și lucrăm cu ceilalți. Construirea unei echipe sau a unei comunități de practică și dezvoltarea competențelor noastre de facilitare pentru a sprijini mai bine comunitățile în crearea unei schimbări semnificative
#3: Conectarea cu comunitatea, locul și natura	Această fază implică antrenori comunitari pentru climă care lucrează cu părțile interesate locale pentru a facilita o conexiune mai profundă cu natura și locul. Prin utilizarea exercițiilor de observare, a plimbărilor de dialog și a activităților de apreciere facilitate, antrenorii promovează relații mai puternice în cadrul comunității și cu sistemele vii.
#4: Analizarea contextului, cartografierea punctelor forte și vizualizarea inițiativelor conduse de comunitate	În faza 4, antrenorii climatici lucrează cu comunitatea pentru a identifica punctele forte și vulnerabilitățile culturale prin procese participative de cartografiere a activelor, surprinderea poveștilor locului și promovarea înțelegerii și potențialului pentru inițiative conduse de comunitate care răspund nevoilor locului.
#5: Găzduirea dialogului social și încurajarea inițiativelor conduse de comunitate	În această fază, conversațiile cu comunitățile vor crea în comun o viziune comună asupra rezilienței și a unei tranziții juste. Instrumente precum planificarea scenariilor, exercițiile de viziune și tehnicile de facilitare incluzive sunt utilizate aici pentru a implica diverse părți interesate și a sprijini apariția unor noi sisteme regenerative aliniate cu valorile comunității.
#6: Aprofundare-Impactul și amplificarea inovației transformative	În faza finală a Căii de Reziliență CCC, consilierii comunitari pentru climă creează spații pentru reflecție, sprijin reciproc și celebrare. Concentrându-se pe aprofundarea impactului, consilierii își propun să crească participarea și să extindă inițiativele comunitare de succes pentru a reduce emisiile și a consolida reziliența în timp.
#7 Punerea în aplicare a subsidiarității	Împuternicirea indivizilor și comunităților să își asume controlul asupra propriilor vieți și destine. Promovează descentralizarea puterii decizionale și subliniază faptul că deciziile ar trebui luate la cel mai scăzut nivel posibil
#8 Integrarea inovării sociale transformative	Recunoașterea faptului că abordările tradiționale ale inovării sociale sunt adesea insuficiente în abordarea provocărilor complexe. Se concentrează pe implementarea unor soluții alternative și accesibile publicului larg pentru a crea o societate mai sustenabilă și mai justă

PLIMBARE PRIN TIMPUL PROFUND (Deep Time Walk)

Deep Time Walk™

„Deep Time Walk” oferă o modalitate transformatoare de a înțelege amploarea, istoria și interconectarea planetei noastre. Prin parcurgerea a 4,6 miliarde de ani din istoria Pământului, participanții sunt invitați să vadă lumea diferit și să-și regândească relația cu Pământul viu. Aceasta susține o trecere de la o perspectivă antropocentrică și eurocentrică la o viziune ecocentrică mai largă asupra lumii. Prin combinarea înțelegerii științifice cu experiența emoțională și întrupată, încurajează participanții să dezvolte o conexiune mai profundă cu lumea mai mult decât umană și inspire acțiuni pozitive și susținere pentru un Pământ regenerativ.

CUM funcționează?

„Deep Time Walk” este o călătorie ghidată prin 4,6 miliarde de ani din istoria Pământului, reprezentată printr-o plimbare de 4,6 km, unde fiecare metru corespunde unui milion de ani.

Experiența este facilitată de un ghid instruit și combină relatări științifice...

povestire, dialog reflexiv și activități de învățare întrupată. Participanții se evaluează nu doar intelectual, ci și emoțional și fizic, experimentând timpul și evoluția într-un mod tangibil.

Plimbarea durează de obicei între 3 și 4 ore, inclusiv o scurtă pauză de ceai. Mărimea ideală a grupului este între 6 și 24 de participanți. Pentru a facilita o plimbare în timp profund, este necesar să se finalizeze un antrenament oficial și să se pregătească un traseu (itinerariu) adaptat regiunii locale.

Plimbare prin timp, Portugalia
2025

Pentru cine este?

Deep Time Walk este potrivit pentru o gamă largă de public, inclusiv studenți, educatori, practicieni de mediu, grupuri comunitare și organizații. Este relevant în special pentru cei interesați de sustenabilitate, ecologie și gândire sistemică și poate fi adaptat la diferite niveluri de cunoștințe și experiență.

CE îl face diferit?

Ceea ce face ca Deep Time Walk să fie unic este abordarea sa captivantă și întrupată a învățării.

În loc să învețe pur și simplu despre istoria Pământului, participanții fac o plimbare calmă prin ea, experimentând direct scara timpului și a evoluției.

Metoda a fost creată în colaborare de Stephan Harding și Sergio Maraschin la Schumacher College din sud-vestul Angliei și este înrădăcinată într-o abordare de ecologie profundă. Această abordare invită participanții să înțeleagă lumea nu doar prin fapte și date, ci și printr-o modalitate de cunoaștere de tipul „minte-inimă-corp”.

Prin împletirea cunoștințelor științifice, a implicării emoționale și a cunoștințelor fizice, experiență practică, plimbarea creează un mediu de învățare puternic care îi ajută pe participanți să își reimagneze și să își reconfigureze relația cu Pământul.

	Status Quo	After Deep Time Walk
Worldview	Anthropocentric	Ecocentric
Sensing	Dead rock, mechanistic machine	Living planet, Gaia
Temporal horizon	Shallow Time	Deep Time
Economic paradigm	Extractivism, Unlimited growth, Business As Usual	Regeneration within Planetary Boundaries
'Nature' connection	Collection of objects	Communion of subjects
Earth Relationship	Resource to exploit	Kinship within the web of life
Human-earth power dynamic	Human exceptionalism, domination	Mutually enhancing, symbiosis
Circle of Identity	Political ideology, nationalism	Symbiont, Gaian, planetary being

Desired shift in worldview/perspective as a result of a Deep Time Walk experience

Resurse:

– <https://www.deeptimewalk.org/>

GPS - SINERGIA POLENIZATORILOR GLOBALI

O metodă pentru transformarea emoțiilor climatice în acțiune colectivă, dezvoltată de Pedro Oliveira – psihiatrie clinică- psiholog, psihoterapeut sistemic și doctor în antropologie socială. GPS for Climate (Global Pollinators Synergy) este o inițiativă globală care ajută oamenii să se reconecteze cu natura, cu ei înșiși și unii cu alții. Inspirat de rolul polenizatorilor în ecosisteme, GPS încurajează participanții să răspândească informații despre eco-conștientizare logică și acțiune climatică prin intermediul unei conexiuni umane semnificative.

În loc de polen, răspândim conștientizare ecologică. Fiecare participant poate deveni un polenizator, ajutând și pe alții să devină activi în confruntarea cu urgența climatică și ecologică (CEE). Indiferent dacă plantezi semințe de gândire, emoție sau acțiune — faci parte din natură, iar natura prosperă prin cooperare și interconectare.

Polenul reprezintă energia emoțională și intelectuală pe care o împărtășim pentru a crește conștientizarea ecologică. Prin conversație și reflecție, „fertilizăm” mințile și inimile celorlalți, încurajând acțiuni ulterioare.

Atelier GPS, Portugalia 2025

CUM funcționează?

Fiecare sesiune GPS urmează un format structurat cu trei etape cheie care reprezintă Mentea Polenizatorului: Cele Trei Momente Esențiale:

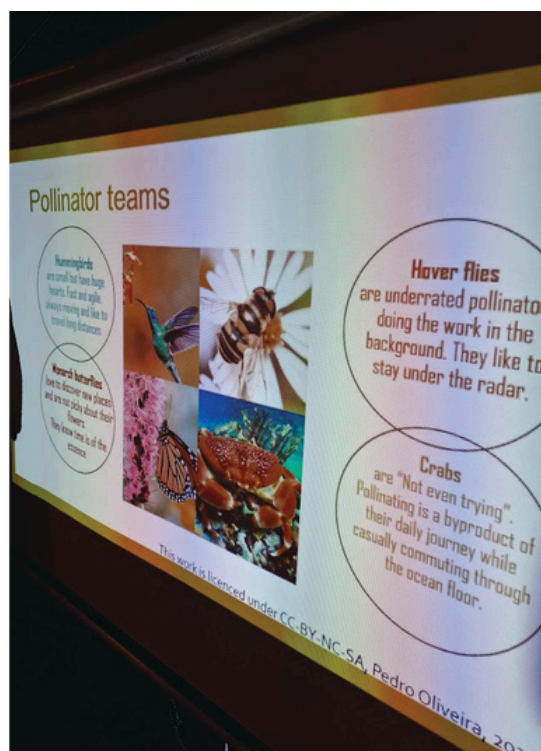
1. Emoții și Apărări: Participanții explorează sentimentele personale și răspunsurile interioare la criza climatică și ecologică (CEE). Ei identifică psihologic Apărări precum negarea, copleșirea sau apatia și dezvoltă alfabetizarea emoțională în jurul eco-anxietății, durerii și speranței.
2. Rețele Sociale și Tăcere: Participanții își cartografiază mediul social și reflectă asupra locurilor unde lipsesc conversațiile despre climă. Ei explorează barierele sociale și culturale care împiedică acțiunea și dezvoltă strategii pentru a rupe tăcerea cu blândețe și eficiență.
3. Contribuție și Construirea Comunității: Participanții reflectă asupra a ceea ce pot oferi mișcării climatice în acest moment. Metoda subliniază faptul că nu toate părțile unei persoane trebuie să fie pregătite simultan și încurajează colaborarea sau acțiunile pereche.

► GPS-ul este conceput să funcționeze online și offline. Folosim metafora Camerei care să reprezinte diferite spații de explorare și schimb:

Camera de Schimb de Polen. Acesta este spațiul principal al sesiunii, unde au loc cele trei momente GPS. Toți participanții sunt încurajați să își înceapă călătoria aici înainte de a explora alte camere.

Atelier GPS, Portugalia 2025

Camere de polenizare conștientă.

Spații pentru o reflecție mai profundă, integrând atenția conștientă, meditația și dialogul suplimentar în jurul celor trei momente centrale. Ideale pentru cei care doresc să exploreze aspectele emoționale și cognitive mai profund.

Pentru cine este?

GPS-ul este conceput pentru oricine. Participanții nu trebuie să fie experți climatici sau să aibă toate răspunsurile. Este potrivit pentru persoane, grupuri, organizații și comunități care doresc să exploreze emoțiile climatice, să reflecteze, să se conecteze și să acționeze în ritmul propriu.

CE îl face diferit?

Ceea ce îl diferențiază este concentrarea sa pe emoții, relații și procese colective. Îi ajută pe participanți să:

- exploreze emoțiile climatice și eco-anxietatea cu profunzime și compasiune
- rupă tăcerea socială din jurul crizei ecologice
- să definească și să cartografieze contribuțiile personale la acțiunile climatice cu sprijinul unui grup

Metoda subliniază faptul că participanții fac parte din natură și nu sunt singuri. Încurajează acțiunea prin conectare, cooperare și experiență comună, arătând că până și acțiunile mici pot deveni semințe ale schimbării.

Interviu cu Pedro Oliveira în podcastul WAVE:

–<https://open.spotify.com/episode/6wKyBHG9jymJdsq3LYza5o?si=5pzKTR9nTkmZjeBQJ3ycdA>

Note

ROATA EMOȚIILOR CLIMATICE

Acest instrument sprijină dezvoltarea alfabetizării emoționale și a abilităților de reglare emoțională în contextul schimbărilor climatice. Este important deoarece cursanții și educatorii experimentează adesea emoții legate de climă, cum ar fi anxietatea, stresul și copleșirea, dar este posibil să nu aibă limbajul sau instrumentele necesare pentru a le exprima. Prin denumirea și procesarea acestor emoții, participanții le pot înțelege și pot face față mai bine, reducând supraîncărcarea emoțională și susținând o dinamică de grup mai sănătoasă. De asemenea, îi ajută pe educatori să verifice în mod regulat starea emoțională a grupului și să reacționeze corespunzător la momentul respectiv.

Figura 5 - Roata emoțiilor climatice
<https://www.climatentalhealth.net/wheel>

CUM funcționează?

Pasul 1: Înțelegerea roții

Introduceți ideea că poate fi dificil să exprimi în cuvinte emoțiile legate de climă. Subliniați faptul că această dificultate este normală și că simpla încercare de a denumi emoțiile poate stârni sentimente puternice, care sunt, de asemenea, normale și binevenite.

Pasul 2: Exercițiu de împământare

Începeți cu o practică de împământare (de exemplu, simțiți pământul sub picioare și observați sprijinul acestuia) pentru a ajuta participanții să se simtă în siguranță și înainte de a explora emoțiile.

– Pasul 3: Introducerea roții emoțiilor climatice

Prezentați roata emoțiilor climatice ca un instrument care include o gamă de emoții legate de schimbările climatice (deși nu este exhaustivă). Subliniați faptul că mai multe emoții pot fi experimentate în același timp și se pot schimba în timpul activității sau în timp ce ascultați ce spun ceilalți.

– Pasul 4: Utilizarea roții

Invitați elevii să identifice emoțiile pe care le simt în prezent. Pot exprima aceste emoții prin scris și/sau împărtășindu-le grupului, dacă doresc.

– Pasul 5: Reflecție

Facilitați o reflecție în grup asupra modului în care se simte utilizarea unui limbaj mai precis pentru a descrie experiențele emoționale și pentru a le exprima cu mai multă claritate

– Pasul 6 (opțional): Explorare creativă

Extindeți activitatea explorând emoțiile prin literatură sau alte forme de artă, arătând cum exprimarea creativă poate ajuta indivizii și grupurile să navigheze prin experiențe emoționale complexe.

Pentru cine este?

Acest instrument este conceput pentru elevi și educatori care lucrează în medii de învățare, în situații în care se explorează schimbările climatice. Este util în special în contexte de grup unde pot apărea reacții emoționale la subiecte legate de climă și care trebuie recunoscute, exprimate și susținute.

CE îl face diferit?

Această abordare combină conștientizarea, reglarea și exprimarea emoțională în cadrul unei activități educaționale structurate, axate pe emoțiile climatice. Nu își propune doar să informeze, ci și să sprijine procesarea emoțională în timp real. Normalizează în mod explicit reacțiile emoționale puternice, oferă o practică de bază pentru a asigura siguranța emoțională și folosește o roată a emoțiilor climatice ca instrument de vocabular comun. În plus, încurajează atât reflecția individuală, cât și munca în echipă, împărtășirea electivă și poate fi extinsă prin exprimare creativă și artistică pentru a aprofunda înțelegerea emoțională.

Resurse

- <https://climateadvocacylab.org/system/files/2024-05/Climate%20Emotions%20Guide%20Final.pdf>
- <https://yeenet.eu/eco-emotions-resource-pack/>
- <https://transforming-climate.education/wp-content/uploads/2025/09/1.2.1.-Climate-emotions-wheel.pdf>

3.4. IMPLICAREA MEDIA ȘI ACTIVISMUL DIGITAL

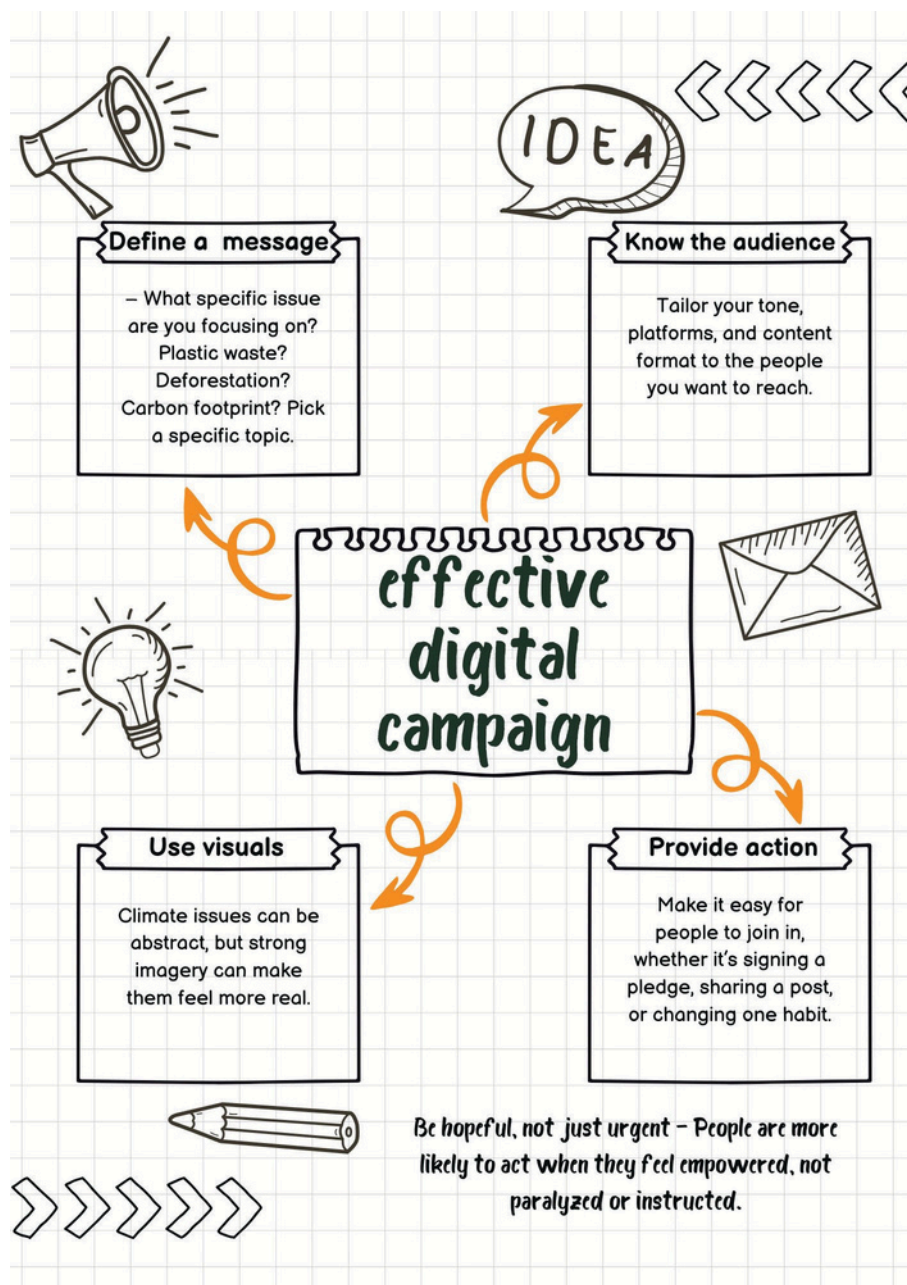
Secțiunea despre implicarea media și activismul digital se concentrează pe lucrul cu publicul online și pe construirea de conexiuni digitale, mai degrabă decât față în față. Necesită abilități specifice, timp și echipamente. Aceasta este o zonă dedicată pe care o evidențiem:

- Campanii de conștientizare digitală
- Construirea comunității digitale
- Podcasting în activismul digital
- Webinarii
- Combaterea dezinformării
- UGC - Conținut generat de utilizatori

Cum să crezi o campanie digitală eficientă privind conștientizarea mediului?

Pe scurt, o campanie digitală este un instrument modern pentru a crea un impact. Nu este vorba despre a deveni virală pentru o zi - este vorba despre a construi comunități informate și conectate, cărora le pasă suficient pentru a acționa. Iar când vine vorba de viitorul planetei noastre, acest tip de conștientizare nu este opțional. Este esențial.

CONSTRUCȚIA COMUNITĂȚII DIGITALE

Termenul „comunitate digitală” devine din ce în ce mai comun în limbajul cotidian. Cu toate acestea, pentru mulți, acesta evocă încă imagini cu fandomuri ale celebrităților, grupuri de cultură pop sau forumuri online de nișă. Deși aceasta este o latură a problemei, imaginea de ansamblu este mult mai profundă. În esență, o comunitate digitală înseamnă crearea unui spațiu online în care oamenii cu valori, interese sau obiective comune se pot reuni, conecta în mod semnificativ și colabora. Atunci când sunt construite cu grijă, aceste comunități devin platforme puternice pentru învățare colectivă, advocacy și impact pe termen lung - servind adesea drept coloană vertebrală pentru mișcări, campanii de conștientizare și schimbare socială.

De ce este acest lucru atât de important pentru campaniile de conștientizare?

Oamenii sunt mai predispuși să se implice într-o problemă atunci când simt că aparțin unui anumit subiect. O comunitate digitală puternică transformă publicul pasiv în participanți activi, încurajează dialogul în detrimentul monologului, curiozitatea și implicarea pe termen lung în detrimentul unor clicuri unice.

Construirea unei comunități digitale în jurul unei cauze - cum ar fi conștientizarea mediului - nu necesită un buget masiv sau un videoclip viral. Ceea ce are nevoie este:

Un scop clar - De ce se reunesc oamenii? Ce le pasă?

Comunicare umană, consecventă – Vorbește ca o persoană, nu ca un comunicat de presă.

Răspunde, reacționează și relaționează – este combinația magică a activismului adevărat, online și offline.

Lasă loc pentru participare – permite oamenilor să își împărtășească propriile experiențe, perspective și întrebări. Dacă crezi o campanie online, conținutul generat de utilizatori, discuțiile live, sondajele și provocările sunt modalități excelente de a invita implicarea.

Vorbește despre valori comune. Fie că este vorba de sustenabilitate, incluziune sau educație, comunitatea ta ar trebui să se simtă aliniată cu ceea ce reprezintă – este principalul plan care menține comunitatea în funcțiune chiar și în vremuri dificile și sărbătorește mici victorii.

Gândește-te la intenția platformei – locul în care trăiește comunitatea ta (Instagram, LinkedIn, Slack, Discord etc.) afectează modul în care aceasta funcționează.

Alege un spațiu care se potrivește obiceiurilor și preferințelor publicului tău – diferite platforme au modalități diferite de a interacționa, instrumente și publicuri țintă diferite, de asemenea, abordarea se schimbă și ea.

Când oamenii se simt văzuți și auziți într-un spațiu digital, rămân. Ei distribuie conținut, îi invită pe alții și se simt conectați cu tine și unii cu alții. Și încet, încet, mesajul începe să se răspândească - nu doar prin algoritmi, ci și prin încredere. Într-o perioadă în care atenția este trecătoare, construirea comunității digitale este modul în care am putea face ca conștientizarea să dureze. Este modul în care transformăm interesul individual în acțiune colectivă.

De la digital la viața reală: de la online la acțiunea din viața reală

O comunitate digitală nu trebuie să rămână online pentru totdeauna. De fapt, cele mai puternice comunități încep adesea în spații digitale și se dezvoltă în ceva mult mai tangibil - relații din viața reală, evenimente, mișcări și acțiuni colective.

Așadar, cum putem reduce acest decalaj de la digital la fizic? Începe cu încredere și un scop comun.

Atunci când o comunitate digitală este construită în jurul unor valori - precum responsabilitatea față de mediu, incluziunea sau sustenabilitatea - devine mai mult decât un flux de conținut. Devine o identitate comună. Oamenii încep să se vadă ca parte a ceva mai mare. Și acesta este terenul perfect pentru implicarea în viața reală.

Cum să transformi o comunitate digitală într-una din viața reală?

– Începeți cu micro-interacțiuni

Încurajați membrii să se conecteze mai profund - prin mesagerie directă, chat-uri în grupuri mici sau interacțiuni mici. Acest lucru construiește încredere înainte de a se întâlni față în față.

– Organizarea de evenimente locale sau hibride

Organizează întâlniri, curățenii, ateliere sau paneluri cu vorbitori. Păstrează-le intime și semnificative. Chiar și o singură întâlnire reușită poate crea impuls pentru mai mult.

– Împuternicirea ambasadurilor locale

Identifică membri pasionați ai comunității din diferite locații și oferă-le instrumente pentru a găzdui activități locale. Gândește-te la ei ca la lideri care pot construi punți între spațiile online și acțiunile offline.

– Creați și colaborați

Fie că este vorba de o grădină comunitară, o plimbare de conștientizare sau o activitate de reciclare în cartier, un atelier pentru a încerca o metodă — oferiți oamenilor ceva de construit împreună, ceva care să-i conecteze și să-i încurajeze să exploreze diferite subiecte împreună. Colaborarea consolidează conexiunea.

– Menținerea spațiilor digitale pentru a sprijini acțiunile fizice

Folosește-ți platformele online pentru a împărtăși povești despre evenimente, a evidenția contribuțiile membrilor și a coordona eforturile. Spațiul digital continuă să sprijine și să extindă ceea ce se întâmplă pe teren.

Beneficiile unei comunități din viața reală:

– Legături mai puternice – Interacțiunea față în față adâncește relațiile și încurajează empatia.

– Responsabilitate comună – Oamenii devin mai responsabili atunci când să se simtă cu adevărat implicați.

– Acțiune sporită – Colaborarea în lumea reală duce la schimbări în lumea reală, de la susținerea locală la schimbări de comportament.

– Sustenabilitate pe termen lung – Mișcări care se bazează doar pe implicarea digitală

Comunitățile din viața reală oferă campaniilor putere de rezistență.

Cum putem realiza o societate activă?

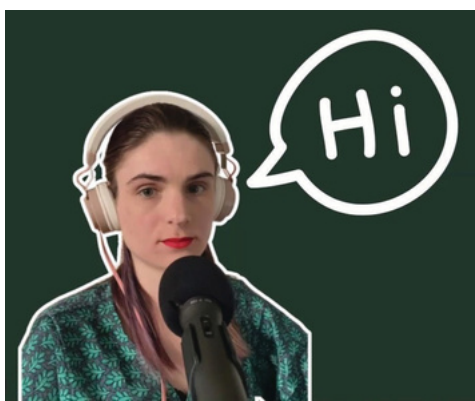
Începem cu lucruri mici, rămânem consecvenți și invităm oamenii să ne alăture. O societate activă nu se formează din întâmplare - se construiește prin conexiuni semnificative, valori clare și experiențe comune.

Crește atunci când oamenii simt că vocea lor contează și contribuția lor contează, folosesc spațiul digital pentru a ajunge și a se conecta, pentru a avea un impact real împreună.

PODCASTING ÎN ACTIVISMUL DIGITAL

Ce face ca podcastingul să fie un instrument atât de puternic pentru activismul climatic?

În esență, un podcast este mai mult decât un simplu conținut audio - este un spațiu pentru povești, voci și experiențe trăite. În contextul activismului climatic, povestirea devine o punte între informație și emoție. Permite ca problemele ecologice complexe să fie traduse în narațiuni umane cu care oamenii se pot identifica, pe care le pot simți și pe care și le pot aminti. Prin intermediul poveștilor, datele devin personale, iar provocările îndepărtate devin imediate și reale.

De ce este podcastingul o abordare educațională eficientă?

Spre deosebire de formatele tradiționale de învățare, podcasturile invită la ascultare activă și reflecție. Acestea creează un mediu de învățare accesibil și flexibil, unde cunoștințele pot fi împărtășite peste granițe și culturi. Ascultătorii nu doar primesc informații, ci se implică și în perspective, pun la îndoială presupunerile și își extind înțelegerea.

Când participanții devin creatori, învățarea se adâncește și mai mult: ei cercetează, pun întrebări și comunică idei, transformând cunoștințele în acțiune.

Cum îi ajută podcastingul pe indivizi să lucreze în spațiile digitale?

Podcastingul încurajează oamenii să își folosească vocea - uneori pentru prima dată. Ajută la depășirea fricii de a vorbi public și le oferă încredere în exprimarea ideilor. Prin implicarea în interviuri și conversații, participanții dezvoltă abilități critice, cum ar fi ascultarea activă, empatia și dialogul. De asemenea, creează oportunități de conectare cu experți, activiști și comunități, transformând învățarea în interacțiune în lumea reală.

Ce rol joacă storytelling-ul în activismul digital pentru climă?

Poveștile au puterea de a inspira schimbarea. Când oamenii ascultă direct de la cei care lucrează pe teren - eco-activiști, lideri locali sau inovatori -

Mesajul devine mai autentic și mai impactant. Povestirea umanizează acțiunea climatică, făcând-o mai puțin abstractă și mai practică. Invită audiența nu doar de a înțelege, ci și de a se simți motivați să participe și să contribuie.

De ce ar trebui folosit podcastingul ca instrument de impact?

Pentru că se extinde dincolo de creatori. Un podcast devine o resursă partajată.

— o bibliotecă vie de idei, experiențe și cunoștințe. Ajunge la publicuri care s-ar putea să nu interacționeze cu formatele educaționale tradiționale și creează o experiență captivantă de conștientizare și inspirație. În acest fel, podcastingul susține atât creșterea personală, cât și transformarea colectivă.

Unul dintre interviurile podcastului WAVE

Experiența noastră cu podcastul WAVE

În cadrul proiectului WAVE, podcasting-ul a devenit o modalitate puternică de a învăța și de a împărtăși experiențe. Participanții au oportunitatea de a-și găzdui propriile episoade, de a alege subiecte care îi interesează și de a discuta direct cu factorii de schimbare. Prin intermediul acestui proces, am văzut cum povestirea ajută la construirea încrederii și la aprofundarea învățării. Podcastul WAVE nu este doar o platformă pentru partajarea cunoștințelor - este, de asemenea, o călătorie de creștere personală și conectare și un instrument educațional puternic.

La începutul proiectului, mulți participanți nu erau siguri de cum să vorbească public sau realizând interviuri. Prin instruire și practică, au început să creadă în ideile lor și în capacitatea lor de a comunica. Îi sprijinim să găsească și să se conecteze cu persoane relevante pentru interviu, cum ar fi eco-activiști, lideri locali și experți. Aceste conversații nu sunt doar informative, ci și inspiratoare și împuternicitoare. Învățând direct de la oameni cu experiență reală, procesul devine mai captivant și mai semnificativ.

Dacă deja difuzați un podcast sau vă gândiți să începeți unul, vă recomandăm:

Încercați să explorați Kitul nostru de Podcasting, dezvoltat împreună cu partenerii din cadrul proiectului WAVE. Acesta oferă instrumente practice, îndrumări și inspirație pentru a vă sprijini pe tot parcursul procesului.

WEBINARIILE

Webinariile ca instrument pentru mobilizare și consolidarea capacităților tinerilor Perspective de la WAVE

În cadrul proiectului WAVE – We Are Voices of Ecology, webinarile s-au dovedit a fi un instrument eficient și inovator pentru implicarea tinerilor, îmbunătățirea abilităților lor și mobilizarea lor în jurul temelor ecologice.

Învățare accesibilă și incluzivă.

Webinariile ne permit să ajungem la tineri nu doar din țările partenere (Portugalia, Belgia, România, Lituania și Turcia), ci și din întreaga lume. Această incluziune conectează experiențe și perspective diverse, ceea ce îmbogățește discuțiile și consolidează învățarea colectivă. Formatul online reduce barierele în calea participării, facilitând implicarea tinerilor din medii diferite.

O platformă pentru colaborare și luare a deciziilor. Webinarile noastre depășesc limita instruirii tradiționale, oferind un spațiu participativ pentru discuții și co-creare. De exemplu, în timpul proiectării structurii podcastului nostru, tinerii au fost implicați activ în procesele decizionale. Acest format de colaborare încurajează asumarea rezultatelor și dezvoltă abilități de leadership și lucru în echipă.

Partajarea cunoștințelor și continuitate. Configurația online facilitează, de asemenea, urmărirea progresului. Sesiunile sunt înregistrate, iar instrumentele de luare a notițelor bazate pe inteligență artificială ajută la rezumarea discuțiilor, permițând participanților care au ratat o sesiune să rămână informați și implicați. Acest lucru asigură continuitatea și responsabilitatea colectivă în cadrul proiectului.

Extinderea mobilizării dincolo de granițele locale. Webinarile servesc drept un instrument important de mobilizare, legând inițiativele ecologice locale cu publicul tinerilor la nivel global. Acestea creează punți între acțiunile locale din fiecare țară și conștientizarea internațională, amplificând vocile tinerilor eco-activiști

Experiența WAVE arată că webinarile nu sunt doar o metodă de transmitere a cunoștințelor, ci și o platformă pentru emancipare, co-creare și mobilizare susținută. Acestea ajută tinerii să dobândească abilități digitale și de colaborare, să se conecteze peste granițe și să modeleze activ narațiuni ecologice. În acest fel, webinarile contribuie semnificativ la consolidarea capacității pentru schimbarea condusă de tineri și la promovarea unui sentiment de comunitate globală în lupta pentru sustenabilitate.

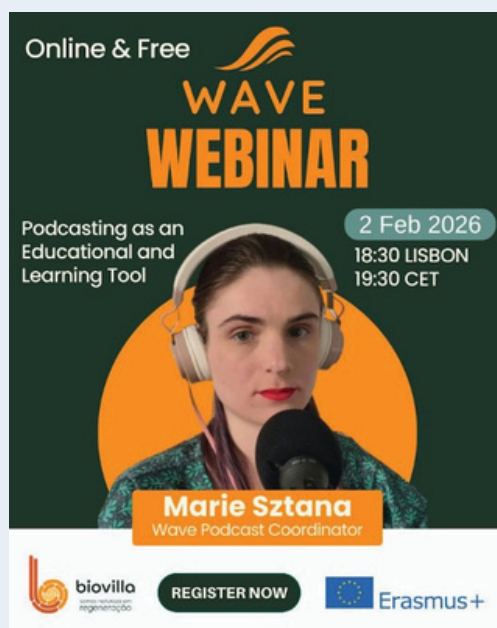

Sfat WAVE

Sfaturi și indicii despre cum să organizezi cel mai bine webinarii

1. Definește-ți scopul și publicul. Începe prin a înțelege clar:
  - Care este scopul webinarului dumneavoastră?
  - Pentru cine este?
  - Ce ar trebui să învețe sau să experimenteze participanții?
 O concentrare clară te ajută să proiectezi orice altceva.
2. Pregătește și promovează-ți webinarul. Dacă este un webinar deschis, comunicarea este esențială. Creează un fluturaș simplu și atractiv care să includă:
  - Titlul webinarului
  - Scurtă descriere (ce vor câștiga participanții)
  - Data și ora (inclusiv fusul orar)
  - - Dacă este gratuit sau plătit
  - Link de înregistrare
  - Vorbitori sau organizatori
  - Logos
 Îl diseminează prin:
  - platforme de socializare
  - buletine informative prin e-mail
  - rețele de parteneri. Comunicarea clară și timpurie crește participarea.

Exemplu: pliant pentru unul dintre webinarile WAVE

3. Configurați înregistrarea și accesul., făcând ca oamenii să se poată înscrie ușor

- utilizați un formular de înregistrare simplu
- trimiteți e-mailuri de confirmare cu linkul către webinar - includeți mementouri (cu 1 zi înainte + cu 1 oră înainte)

4. Structurează-ți webinarul clar. Păstrează-l simplu și captivant:

- Bun venit și prezentare
- Conținut principal
- Interacțiuni
- Întrebări și răspunsuri / discuții
- Evitați monologurile lungi — împărțiți conținutul în părți mai mici.

5. Ai grijă de configurarea tehnică

- Înainte de webinar:
- testați audio, video și partajarea ecranului
- alegeți o platformă fiabilă (Zoom, Teams etc.) - atribuiți roluri:
- gazdă (sesiune de clienți potențiali)
- moderator (chat, timp, întrebări)

Ai întotdeauna un plan de rezervă.

6. Faceți-l interactiv. Implicarea este esențială încă de la început.

În timp ce participanții se alătură:

- puneți muzică ușoară de fundal pentru a crea o atmosferă relaxată
- salutați participanții la intrare
- invită-i să scrie în chat:
- de unde se alătură
- așteptările lor
- sau o întrebare simplă legată de subiect

În timpul webinarului:

- pune întrebări în chat
- folosește sondaje
- invitați participanții să împărtășească idei
- încurajează reacțiile. Chiar și interacțiunile mici fac o mare diferență.

7. Urmărirea evenimentelor după webinar

- trimiteți înregistrarea și materialele
- împărtășiți concluziile cheie
- colectează feedback
- sugerează următorii pași sau evenimente viitoare

8. Gândește-te dincolo de eveniment. Un webinar nu este doar o activitate singulară - poate fi folosit ca și conținut pentru rețelele sociale, material pentru traininguri viitoare sau/și parte a unui proces de învățare mai amplu.

COMBATAREA DEZINFORMĂRII

Combaterea dezinformării înseamnă identificarea, corectarea și prevenirea răspândirii informațiilor false sau înșelătoare. În era digitală, conținutul incorect sau distorsionat legat de climă se poate răspândi foarte rapid, influențând modul în care oamenii înțeleg problemele de mediu, politicile și faptele științifice.

De ce este important?

Dezinformarea poate distorsiona înțelegerea publică a schimbărilor climatice. Atunci când oamenii sunt expuși la afirmații false, aceștia pot deveni confuzi în ceea ce privește realitatea, pot pune la îndoială dovezile științifice sau pot pierde încrederea în surse fiabile. Acest lucru slăbește conștientizarea colectivă și poate încetini acțiunile climatice urgente.

Schimbările climatice reprezintă o problemă globală și urgentă care necesită decizii informate. Dacă oamenii își bazează opiniile pe informații incorecte, este posibil să nu susțină acțiunile de mediu necesare sau să subestimeze gravitatea crizei. Informațiile exacte sunt esențiale pentru o implicare și o responsabilitate semnificative.

Este important să ne asigurăm că oamenii au acces la informații de încredere, bazate pe știință, și sunt capabili să gândească critic despre ceea ce văd online. De asemenea, se urmărește consolidarea înțelegerii publice, sprijinirea luării deciziilor informate și amplificarea vocilor credibile, cum ar fi oamenii de știință, cercetătorii și organizațiile de mediu.

Cum putem combate dezinformarea?

Dezinformarea poate fi abordată atât prin instrumente digitale, cât și prin practici de comunicare. Site-urile web de verificare a faptelor sau sursele științifice (de exemplu, rapoartele IPCC, NASA Climate) pot ajuta la verificarea afirmațiilor și la furnizarea de date fiabile. Platformele de socializare oferă, de asemenea, instrumente de raportare și verificare pentru a semnală conținutul fals.

UGC - CONȚINUT GENERAT DE UTILIZATORI

Conținutul generat de utilizatori (UGC) este orice conținut creat de persoane reale, nu de profesioniști sau companii. Exemple:

- postări pe rețelele de socializare
- fotografiile sau videoclipuri distribuite de participanți
- comentarii, recenzii, mărturii
- povești sau experiențe distribuite online, postări de blog sau videoclipuri scurte create de publicul tău

De ce este important să folosim UGC?

Când vine vorba de crearea unor relații autentice, conținutul generat de utilizatori (UGC) este foarte eficient. Tinerii răspândesc mesaje în moduri care sunt emoționante. se pot identifica în mod specific cu prietenii lor atunci când își împărtășesc propriile povești, experiențe sau creații personale — fie prin videoclipuri scurte, imagini sau postări scrise.

Fie prin campanii digitale, fie prin preluări ale rețelelor sociale, generate de utilizatori-conținutul editat de către utilizatori (UGC) este esențial pentru creșterea gradului de conștientizare și oferă participanților un sentiment de mândrie, apartenență și conexiune cu comunitatea.

Oferiți tinerilor instrumentele, spațiul și vizibilitatea necesare pentru a-și spune povestea despre climă cu vocea lor și a o amplifica prin comunitate și colaborare. Crearea de conținut creat de utilizatori nu înseamnă doar conținut, ci conexiune.

Implicarea mass-media, tineret și UGC

Când navigați pe media și conținut generat de utilizatori, păstrați-l simplu, dar în același timp... măsurare bazată pe o strategie similară:

1. Poziționați tinerii ca purtători de cuvânt pentru schimbările climatice

Introduceți în mass-media voci tinere și captivante – pe cele care produc deja conținut excepțional generat de utilizatori – ca povestitori autentici. Jurnaliștii caută frecvent subiecte noi, autentice. Conținutul original, acțiunile de îmbunătățire întreprinse de oameni unici și jurnalismul cetățenesc pot avea la fel de mult impact ca un interviu cu un expert, dacă nu chiar mai mult, atunci când creează implicare media.

2. Conectați-vă cu canale media locale și de nișă

Coordonați comunicate de presă locale care să evedențieze tinerii factori de schimbare din propriile comunități, folosind UGC atât ca dovadă, cât și ca inspirație.

3. Creați conținut media împreună cu tinerii

În loc să le prezentați doar articole jurnaliștilor, colaborați cu tinerii la articole de opinie, postări pe blog sau editoriale de campanie. Presa este mai predispusă să publice atunci când este condusă de tineri și bazată pe valori. Oferiți sprijin editorial ușor pentru a le perfecționa articolele fără a le filtra vocea - autenticitatea este puterea aici.

3.5. JOCURI DE CĂRȚI ȘI DE SOCIETATE

În această secțiune vă oferim o selecție de 6 jocuri de cărți și de societate pe care le puteți juca și învăța în timp ce vă distrați. Aceste jocuri vă vor provoca pe dumneavoastră și echipele dumneavoastră să luați decizii dificile, să echilibrați multiplele puncte de vedere și tensiunile politice și să obțineți o mai bună înțelegere a alegerilor climatice și a politicii climatice.

				
Jocuri Climate Call	Complexitate scăzută	Pachet de cărți	Un pachet pentru o echipă de 2 - 6 jucători	15 până la 45 de minute
Fereastră către viitor	Complexitate moderată	Tablă de joc și cărți	10-25 participanți	60 până la 120 de minute
Zori	Complexitate ridicată	Tablă de joc și cărți	1 până la 4 jucători sau în echipe	60 până la 90 de minute
CO2: A doua șansă	Complexitate ridicată	Tabele de joc, cărți și jetoane	1 până la 4 jucători	60 până la 120 de minute
Pădurea vie	Complexitate moderată	Tabele de joc, cărți și jetoane	2 până la 4 jucători	40 până la 60 de minute
Povestea noastră despre climă	Complexitate moderată	Papetărie de bază pentru pregătirea hărților, a fișelor de pericol și jetoane	Grupuri de 3 până la 20 de jucători	45 până la 90 de minute

JOCURI APEL CLIMATIC (Climate Call Games)

În cadrul WAVE, am folosit două jocuri Climate Call: Climate Call și Biodiversity Call. Climate Call este un joc educațional bazat pe cărți, în care jucătorii își organizează diferite acțiuni, produse sau comportamente în funcție de impactul lor climatic, de la cele mai mici la cele mai mari emisii.

Îi ajută pe participanți să înțeleagă mai bine piciorul de carbon imprimeuri și alegeri ecologice de zi cu zi într-un mod simplu și captivant. Impactul climatic prezentat în joc a fost estimat de cercetătorii de la Universitatea Tehnică Chalmers din Suedia.

Apelul pentru biodiversitate a fost creat în colaborare cu Biodiver-Serviciile Ecosistemice într-un Climat în Schimbare (BECC), o inițiativă strategică de cercetare care implică aproximativ 350 de cercetători de la Universitatea Lund și de la Universitatea din Göteborg, Suedia. În acest joc, jucătorii descoperă cum se descurcă speciile Pământului într-o lume în schimbare și care specii sunt cele mai expuse riscului - și de ce. Este un joc rapid, vizual și bazat pe date științifice reale, ajutând jucătorii să înțeleagă principalii factori ai pierderii biodiversității globale.

Cum funcționează:

- Jocurile pot fi jucate de oricine are peste 12 ani;
- Jocul se desfășoară în echipe de 2 până la 5 persoane
- Veți avea nevoie de cel puțin 15 minute pentru a juca 1 rundă, ideal 45 de minute
- Scopul jocului este de a plasa corect fiecare carte până când echipa câștigătoare nu mai are cărți.

Materiale:

Pentru ambele jocuri aveți nevoie de seturile de cărți respective, care includ pachete de cărți ilustrate. Fiecare joc vine și cu instrucțiuni sau un ghid.

clarificând cum se joacă. Opțional, puteți folosi o prezentare a facilitatorului sau diapozitive introductive pentru a oferi context privind schimbările climatice sau biodiversitatea, precum și un cronometru pentru a structura jocul și fișe de reflecție pentru a susține discuțiile de după activitate.

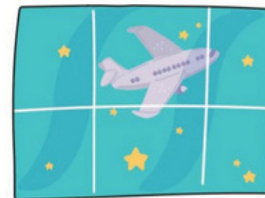
<https://climatecallgame.com/>

FERESTRĂ SPRE VIITOR

„Fereastră către viitor” este un joc educațional interactiv conceput de Academia Europeană pentru Tineret

Lucrați pentru a încuraja gândirea prospectivă, imaginația și strategia

Planificare strategică. Jocul invită participanții să-și imagineze și să exploreze posibile viitoruri, de obicei legate de schimbările climatice, sustenabilitate sau dezvoltare socială. Jucătorii sunt încurajați să gândească creativ și critic despre modul în care alegerile de astăzi pot modela lumea de mâine. Jocul folosește adesea povestirea, construirea de scenarii și discuțiile de grup pentru a ajuta participanții să reflecteze asupra provocărilor și soluțiilor viitoare.

**Window
to the Future**

Cum funcționează:

- Jocul poate fi jucat de oricine cu vârsta de peste 12 ani;
- Jocul se desfășoară în grupuri de 6 până la 25 de participanți, împărțiți în grupuri mai mici, echipe de 2 până la 5 persoane;
- Vei avea nevoie de cel puțin 60 de minute pentru a juca o rundă, ideal 90–120 de minute pentru o experiență completă cu reflecție;
- Scopul jocului este de a imagina, discuta și construi posibile scenarii viitoare pe baza unor teme date (de exemplu, climă, societate, sustenabilitate) și de a reflecta asupra modului în care acțiunile prezente influențează viitorul;
- Echipele își prezintă „viziunea de viitor” și compară diferite perspective, încurajarea dialogului și a gândirii critice.

Materiale:

Instrumentul constă dintr-o broșură cu instrucțiuni, o tablă de joc și 4 tipuri diferite de cărți de joc.

<https://www.eayw.net/resources/window-to-the-future/>

Note

ZORI

Daybreak este un joc de societate cooperativ despre stoparea schimbărilor climatice. Conceput de Matt Leacock, acest joc frumos realizat cu componente sustenabile, cu sute de ilustrații originale realizate de o echipă diversă de artiști (umani) din întreaga lume, prezintă o viziune plină de speranță asupra viitorului apropiat, în care vei putea construi tehnologiile uluitoare și societățile rezistente de care avem nevoie pentru a salva planeta.

Cum funcționează:

1. Jocul poate fi jucat de oricine cu vârsta de peste 10 ani;
2. Jocul se joacă cu 1 până la 4 jucători sau în echipe
3. Fiecare jucător preia rolul unei Puteri Mondiale diferite - China, Europa, Statele Unite și Lumea Majoritară. Toți aveți un obiectiv comun: reducerea emisiilor de carbon înainte ca temperatura să se încălzească prea mult sau ca prea multe comunități să fie puse în criză.
4. Toată lumea începe cu 5 cărți unice pentru Puterea sa Mondială
5. În fiecare rundă, jucătorii vor trage cărți dintr-un pachet imens de cărți cu acțiuni unice.
6. Scopul jocului este de a atinge împreună Punctul de Reducere: momentul în care eliminați împreună mai mult carbon din atmosferă decât produceți. Veți avea nevoie de cel puțin 60 până la 90 de minute pentru a juca.

Materiale:

Tabla principală, cărți cu impact climatic (energie, alimente, transport, natură, social-ety), cărți de acțiune pentru soluții și jetoane pentru urmărirea emisiilor și resurselor. De asemenea, este necesar un manual de reguli sau un ghid de instrucțiuni. Opțional, un facilitator poate prezenta

Se pot folosi prezentari, fișe de reflecție și un cronometru pentru a susține sesiunea și a structura jocul.

<https://www.daybreakgame.org/>

CO2: A DOUA ȘANȘĂ

Proiectată de Vital Lacerda, aceasta este o chitară stratificată de greutate mare, un joc de societate bogat în resurse care plasează jucătorii în rolurile directorilor generali ai companiilor energetice însărcinați cu ghidarea oamenilor omenirea se orientează către energia curată, confruntându-se în același timp cu amenințarea iminentă a colapsului ecologic. Jucătorii pot alege între modurile competitive sau complet cooperative, toți pierzând dacă poluarea scapă de sub control. În modul competitiv, jucătorii se luptă pentru prestigiu - echilibru puncte de prestigiu împotriva creșterii poluării. Scopul principal este de a echilibra dezvoltarea și impactul asupra mediului, prevenind în același timp atingerea unor niveluri critice ale CO₂.

Cum funcționează:

- Jocul poate fi jucat de oricine are peste 12 ani;
- Jocul se joacă cu 1 până la 4 jucători sau în echipe.
- Vei avea nevoie de cel puțin 60 până la 120 de minute pentru a juca
- Alegi metoda cooperativă (recomandată pentru învățare și lucru în echipă) sau Joc competitiv.
- Fiecare joc se întinde pe patru decenii și fiecare jucător propune un proiect (pre-renovarea infrastructurii, construirea unei centrale electrice, vizitarea pieței CEP sau jucarea unei cărți de lobbyist / revendicarea unei cărți de obiectiv ONU).
- Jocul se termină imediat dacă nivelurile de CO₂ ating 500 ppm
- Condiție de câștig (Co-op): să supraviețuiești toate cele patru decenii menținând scorul pozitiv

Materiale:

setul complet de joc, care include tabla principală, tablele de joc, cărțile de proiect și acțiune (cum ar fi infrastructură, centrale electrice, lobbyiști și obiective ONU), precum și jetoane și markeri de resurse pentru a urmări nivelurile de CO₂, poluarea și scorul. Jocul include și un manual de reguli pentru ghidarea jocului. Opțional, se poate folosi un ghid pentru facilitator sau o prezentare introductivă pentru a sprijini înțelegerea strategiei climatice, împreună cu un cronometru pentru a ajuta la structurarea sesiunii.

<https://www.youtube.com/watch?v=xLmbKCUSWEs>

PĂDUREA VIE

Living Forest, conceput de Aske Christiansen și publicat de Ludonaute în 2021, este un joc de societate strategic și captivant din punct de vedere vizual, în care jucătorii preiau rolul unor spirite ale naturii care lucrează împreună pentru a proteja pădurea de incendiile distructive cauzate de Onibi. Jocul combină elemente de construire a pachetelor de cărți, gestionarea resurselor și luarea deciziilor, încurajând jucătorii să echilibreze riscul și strategia, restaurând și protejând în același timp mediul natural.

Cum funcționează:

- Jocul poate fi jucat de oricine cu vârsta de peste 10 ani;
- Se joacă cu 2 până la 4 jucători sau în echipe;
- Durata este de aproximativ 40 de minute;
- Fiecare jucător alege un Spirit al Naturii (Primăvară, Vară, Toamnă sau Iarnă) și primește o tablă personală și un pachet de cărți de început;
- Jucătorii trag cărți Animale Gardiene pentru a-și construi Linia de Ajutor
- Jucătorii folosesc resurse pentru a planta copaci, stinge incendiile sau culege flori sacre
- Jocul se termină când un jucător plantează 12 copaci, stinge 12 incendiile sau culege 12 flori
- Dacă mai mulți jucători ating o condiție, câștigătorul este cel cu cel mai mare scor combinat de copaci, incendiile și flori.

Materiale:

set de joc, care include tabla principală, table de joc, cărți cu animale/gardieni, plăci de copac, jetoane de foc, jetoane de flori și alte markeri de resurse. Jocul include și un manual de reguli pentru a ghida jocul. Opțional, un facilitator poate folosi jocul ca punct de plecare pentru discuții despre ecosisteme, protecția pădurilor, protecție și echilibrul mediului.

<https://youtu.be/kKQ6IWS4yjU?si=muavon0yilq2G4hB>

POVESTEA NOASTRĂ DESPRE CLIMĂ

„Povestea noastră despre climă” este un joc de societate interactiv și educativ, dezvoltat în cadrul proiectului european I-CHANGE din cadrul programului Orizont 2020. Jocul subliniază legătura intimă dintre schimbările climatice și loc: jucătorii creează colectiv o narațiune bazată pe provocările reale cu care se confruntă propria locație, cum ar fi valurile de căldură, inundațiile sau poluarea - indiferent dacă locația lor este Barcelona, Bologna, Ierusalim, Amsterdam sau Dublin. Această abordare „gândește global, acționează local” încurajează reflecția profundă și implicarea emoțională, ajutând jucătorii să vadă cum chiar și acțiunile zilnice mici pot duce la impacturi mai mari asupra mediului.

Cum funcționează:

- Jocul poate fi jucat de oricine cu vârsta de peste 12 ani;
- Se joacă în grupuri de 3 până la 20 de participanți;
- Durata este de aproximativ 60 până la 90 de minute; – Jocul este disponibil ca pachet de tipărire și utilizare. Veți avea nevoie de o imprimantă, foarfece și rechizite de bază pentru a pregăti hărți, cărți de pericol și jetoane.
- Jucătorii selectează un oraș (de exemplu, Barcelona, Bologna, Dublin) sau își creează propria hartă a comunității, identificând riscurile climatice locale, cum ar fi valurile de căldură, inundațiile sau poluarea aerului.

4. CONCEPEREA UNUI PROGRAM DE FORMARE

Iată câteva sfaturi practice, bazate pe experiență, despre cum să concepi un program de instruire, inspirate de instrumentele și metodele utilizate în proiectul WAVE:

1. Începeți cu conexiunea, nu cu mulțumirea. Prima zi ar trebui să vă concentrați pe construirea de încredere și energie de grup. Folosiți: activități de spargere a gheții și de „cunoaștere reciprocă”, introduceri ușoare pe subiect (de exemplu, noțiuni de bază despre schimbările climatice), instrumente interactive precum jocuri (de exemplu, Climate Call)

 O conexiune puternică în grup creează un spațiu sigur pentru o învățare mai profundă mai târziu

2. Menține echilibrul între cap, inimă și mâini. Un antrenament bun combină:

- Cap (cunoștințe): Climate Fresk, prezentări
- Inimă (emoții și reflecție): Plimbare în timp, povestire
- Mâini (abilități și acțiune): podcasting activism digital

 Aceasta creează o experiență holistică de învățare, nu doar informații teoretice.

3. Structurează energia zilei. Urmează un ritm natural:

- Dimineața → concentrare și gândire mai profundă (de exemplu, Mers în Profunzimea Timpului)
- După-amiaza → sesiuni interactive și creative
- Seară → ușoară, socială sau reflexivă (jocuri, împărtășire)

Includeți pauze: mișcare (yoga, stretching) și momente informale (mese, timp social)

4. Integrați reflecția și procesarea emoțională.

Subiectele legate de climă pot fi importante. Includeți cercuri de reflecție, schimb de experiențe și/sau discuții ghidate. Instrumente precum povestirea și dialogul de grup îi ajută pe participanți să proceseze emoțiile și să rămână implicați.

5. Dezvoltați abilități pentru impact în lumea reală

Dedicați timp instrumentelor practice precum podcasting-ul, media digitală și activismul online, comunicarea și povestirea

 Participanții ar trebui să plece cu abilități pe care le pot folosi efectiv.

Eveniment multiplicator WAVE pe 3 zile

8. Încheiați cu acțiune și integrare

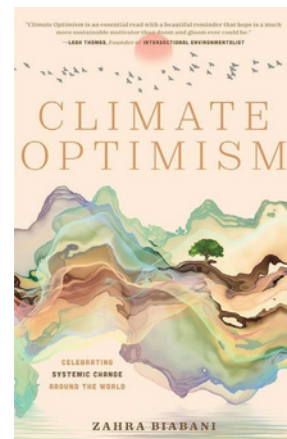
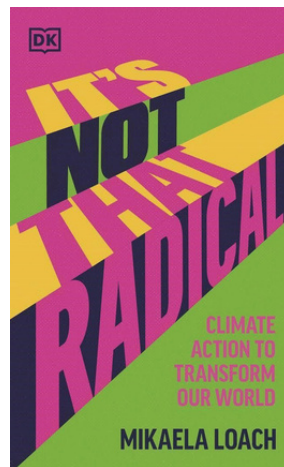
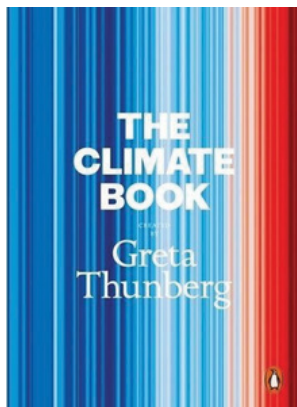
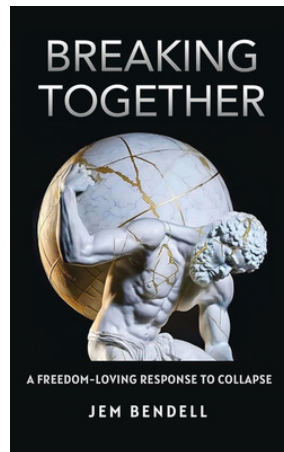
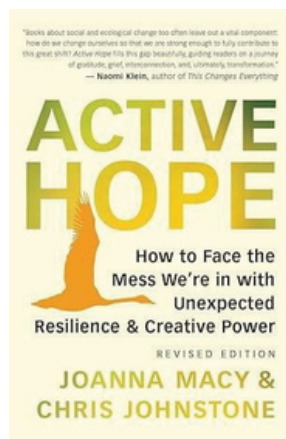
Ultima zi ar trebui să se concentreze pe rezumarea principalelor învățăminte, conectarea instrumentelor la acțiuni din viața reală și/sau crearea de planuri de acțiune personale sau de grup.

 Exemplu: „Ce vei face după acest antrenament?”

Concluzie: Un training nu se rezumă la cantitatea de conținut pe care o oferi, ci la cât de profund se conectează participanții — cu subiectul, unii cu alții și cu propriul lor rol în crearea schimbării.

Proiectează-ți aici propriul flux de instruire cu cele 36 de instrumente și metode prezentate în acest manual

5. LISTA NOASTRĂ DE LECTURI OBLIGATORII DIN WAVE

Macy, J., & Johnstone, C. (2022). *Active hope: How to face the mess we're in without going crazy (Rev. ed.)*. New World Library.

Bendell, J. (2023). *Breaking together: A freedom-loving response to collapse*. Schumacher Institute.

Hopkins, R. (2019). *From what is to what if: Unleashing the power of imagination to create the future we want*. Chelsea Green Publishing.

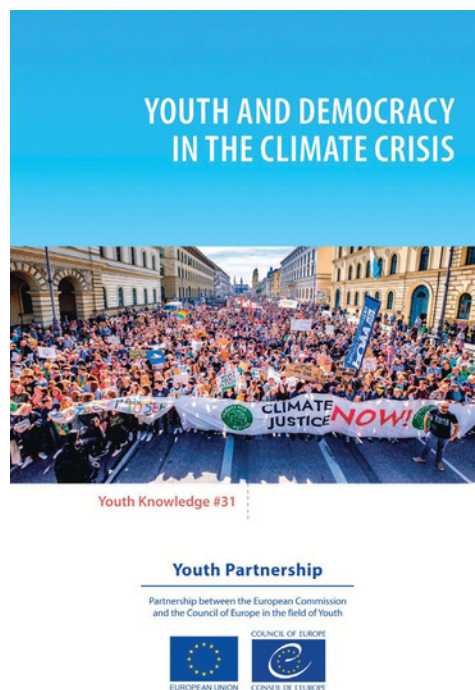
Thunberg, G. (Ed.). (2022). *The climate book*. Penguin Random House.

Loach, M. (2021). *It's not that radical: Climate action to transform our world*. Penguin.

Biabani, Z. (2023). *Climate optimism: Celebrating systemic change around the world*. Mango Media.

5.1. TINERETUL, DEMOCRAȚIA ȘI CRIZA CLIMATICĂ

În septembrie 2024, Parteneriatul Tineretului a publicat raportul „Tineretul și democrația în criza climatică”, care subliniază faptul că tinerii nu sunt victime pasive ale urgenței climatice, ci agenți politici activi care cer schimbări sistemice. În întreaga Europă și nu numai, tinerii conduc proteste climatice, se implică în litigii, își schimbă stilul de viață și creează forme inovatoare de participare politică pentru a pleda pentru justiția climatică. Raportul recunoaște această creștere a implicării atât ca o trezire democratică, cât și ca un răspuns la nedreptatea intergenerațională. Cu toate acestea, subliniază, de asemenea, faptul că tinerii se confruntă adesea cu excluderea din structurile decizionale formale, lăsând activismul lor la marginea impactului politicilor.

În explorarea provocărilor, raportul identifică barierele cheie în calea participării tinerilor, inclusiv anxietatea ecologică, impactul disproporționat al schimbărilor climatice asupra tinerilor distinși și reacția tot mai puternică din partea negării climatice și a retoricii populiste. Acești factori nu numai că amenință legitimitatea vocilor tinerilor, dar și întăresc sentimentele de deziluzie politică. Avem nevoie de o reconceptualizare a democrației: una care să recunoască criza ecologică, să îmbrățișeze intersecționalitatea și să redefină relația om-natură. Numai prin reimaginarea modului în care funcționează instituțiile democratice în contextul unei urgențe planetare poate participarea tinerilor să fie atât semnificativă, cât și transformatoare. Pentru a avansa, trebuie făcuți câțiva pași critici:

- extinderea educației civice și de mediu;
- asigurarea reprezentării tinerilor în spațiile de elaborare a politicilor;
- oferirea de sprijin instituțional pentru inițiativele climatice conduse de tineri.

Trebuie să facem apel la guverne, societatea civilă și organismele internaționale să trateze tinerii ca parteneri - nu ca participanți simbolici - în guvernanta climatică. Prin integrarea perspectivelor tinerilor în toate nivelurile politicii de mediu și prin investirea în spații care încurajează dialogul intergenerațional și gândirea sistemică, putem oferi tinerilor instrumente nu doar pentru a-și exprima opiniile, ci și pentru a modela un viitor viabil, just și democratic.

5.2. RECOMANDAREA CONSILIULUI EUROPEI

Adoptată la 23 octombrie 2024, CM REC (20024)6 de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei abordează provocările cu care se confruntă tinerii, în special tinerii apărători ai mediului, în susținerea unui mediu curat, sănătos și durabil. Aceasta pune accent pe protejarea drepturilor lor civile, politice, economice, sociale și culturale, promovând participarea lor la procesul decizional legat de climă.

Recomandări cheie:

1. Protejarea drepturilor: Statele membre ar trebui să asigure accesul tinerilor la drepturile consacrate în Convenția europeană a drepturilor omului și în Carta socială europeană, inclusiv dreptul la viață, sănătate, condiții de muncă sigure și libertatea de exprimare.
2. Participarea tinerilor: Guvernele ar trebui să elimine barierele în calea participării tinerilor la procesul decizional legat de climă, angajarea în dialog cu tinerii și stabilirea unor mecanisme de consultare incluzive.
3. Locuri de muncă verzi și educație: Statele ar trebui să investească în locuri de muncă verzi, educație pentru dezvoltare durabilă și formare profesională în domeniul competențelor ecologice. Ar trebui alocate fonduri organizațiilor de tineret și tinerilor antreprenori verzi pentru a promova incluziunea socială și autonomia.
4. Lucrători de tineret: Recunoașteți și sprijiniți lucrătorii de tineret în mobilizarea și instruirea tinerilor pentru advocacy climatic. Asigurați resurse, instruire și infrastructură rezistentă la schimbările climatice pentru activitățile tinerilor.
5. Îngrijire medicală și anxietate ecologică: Abordarea impactului crizei climatice asupra sănătății fizice și mentale asupra tinerilor, inclusiv a anxietății ecologice. Dezvoltarea de servicii de sănătate accesibile și prietenoase cu tinerii și creșterea gradului de conștientizare în rândul profesioniștilor și al familiilor.
6. Accesul la informație: Asigurarea accesului tinerilor la informații fiabile, informații despre climă, prietenoase cu tinerii și accesibile, combătând în același timp dezinformarea și dezinformarea.
7. Combaterea discriminării și promovarea echității: Abordarea discriminării, promovarea echității intergeneraționale și implicarea tinerilor marginalizați și dezavantajați în cadrele de reziliență și adaptare la schimbările climatice.

6. TESTIMONIALS

FACILITATORI

Sonata, Educator, Lituania

Ca educator care lucrează cu tineri în cadrul proiectului WAVE, una dintre instrucțiunile cheie pe care le-am dobândit în urma acestuia este importanța de a le oferi tinerilor spațiul necesar pentru a explora subiecte fără a respecta strict un plan predefinit. Adevărata magie se întâmplă atunci când aceștia nu doar urmează o programă structurată, ci sunt încurajați să își aducă interesele personale, abordarea și curiozitatea în conversație.

În sesiunile noastre, am văzut cum tinerii sunt atrași de diferite aspecte ale sustenabilității și schimbărilor climatice - fie că este vorba de modă, campanii media sau incluziune socială sau activism. Este vital să creăm un mediu deschis în care să se simtă liberi să își împărtășească gândurile și să preia inițiativa în explorarea ideilor. Uneori, aceasta înseamnă că toate activitățile pe care le-am planificat cu atenție s-ar putea să nu se întâmple exact așa cum mi le-am imaginat. Și asta este în regulă. Ceea ce contează mai mult este ca ei să fie implicați activ și să învețe într-un mod care rezonază cu interesele lor, ceea ce, în timp, se transformă într-o legătură puternică, iar tu poți încuraja oamenii să își asume un rol și mai activ, să încerce metode noi, activități și să învețe singuri.

Perspectivă cheie: A fi educator necesită flexibilitate și dorința de a renunța la planurile stricte. Cele mai semnificative momente de învățare au loc adesea atunci când oamenii au libertatea de a-și defini propriile căi de învățare.

Ruth, Educatoare, Lituania

Ca educator în cadrul proiectului WAVE, chiar de la început, la evenimentul de deschidere, mi-am dat seama rapid că totul se rezumă la crearea unui mediu în care tinerii se pot conecta cu adevărat cu problemele reale ale schimbărilor climatice și se pot orienta către propriul impact..

Este emoționant să vezi cum tinerii se reunesc, colaborează și își dau viață ideilor unice - și ideile incredibile pe care le au, credeți-mă!

Ca educatori, servim ca facilitatori, arătându-le instrumentele și căile de explorare.

Adevărata putere vine chiar de la tineri.

Ceea ce mi-a atras atenția cu adevărat este faptul că WAVE nu se rezumă doar la absorbția informațiilor din manuale. Este vorba despre transformarea acelor activități și lecții în acțiuni concrete, iar faptul că tinerii își asumă această responsabilitate este incredibil de inspirator.

Perspectivă cheie: Ca educator, este esențial să ne amintim că îi îndrumăm pe elevi, nu îi direcționăm. Cele mai importante momente de învățare apar atunci când tinerii se simt împuterniciți să preia conducerea și să își transpună ideile în schimbări semnificative

Athena, Activator și Antreprenor, Portugalia

Am facilitat un atelier de lucru 2 tone în cadrul proiectului WAVE și a fost o experiență uimitoare. Fiecare atelier este unic, deoarece se modelează în mod natural în jurul intereselor și nivelurilor de conștientizare ale grupului.

Magia începe în timpul „jocurilor de rol”. Este inspirator să-i privești pe participanți realizându-și propria influență și să-i vezi cum se transformă curiozitatea în entuziasm și chiar în implicare emoțională. Partea mea preferată este atunci când participanții explorează și creează colectiv soluții inovatoare în timpul rundelor de simulare. Discuțiile vibrante, rezolvarea creativă a problemelor și realizările colective despre amploarea schimbării necesare pentru a energiza sala. Participanții (și educatorii!) părăsesc aceste ateliere mai informați, inspirați și plini de speranță, cu idei clare despre acțiunile practice pe care le pot întreprinde. Ca facilitator, să văd aceste transformări este incredibil de recompensator, o reamintire emoționantă că fiecare dintre noi poate contribui la o acțiune ecologică semnificativă.

În practică, îmi place să văd cum fiecare se conectează în mod unic și diferit la provocările ecologice. Pentru mine, a fi esențial să începi cu minunile naturii, să explici „pur și simplu” problema și apoi să împărtășești soluții ușor de înțeles. Recentul film al lui David Attenborough, „Ocean”, surprinde această abordare: sărbătorirea frumuseții oceanului mai întâi, evidențierea provocărilor sale apoi și, în final, inspirarea speranței cu exemple de rezistență a naturii. Utilizarea exemplurilor locale este, de asemenea, un instrument foarte puternic în a face aceste subiecte tangibile și ușor de înțeles. Un spațiu tangibil precum Biovilla ilustrează perfect modul în care exemplele fizice, locale, ne îmbogățesc conexiunea și înțelegerea.

Harika, Facilitator, Turcia

Ca facilitator în cadrul proiectului WAVE, am observat cum tinerii, mulți dintre ei provenind din orașe mai mici, au adus o bogată diversitate de medii, perspective și „floră și faună” personală. Modurile lor diferite de a gândi, de a se comporta și de a reacționa la subiectele „de mediu” au creat o atmosferă dinamică de învățare, în care contribuția fiecăruia a adăugat valoare. A fost inspirator să văd cum s-au adaptat la program, au interacționat respectuos în ciuda diferențelor lor și s-au implicat cu entuziasm în sarcini care necesitau negociere, brainstorming, muncă în echipă și leadership..

Unul dintre cele mai semnificative momente pentru mine a fost asistarea la tranziția lor de la stagii la ambascadori WAVE. În acest nou rol, au demonstrat încredere și responsabilitate, împărtășind rezultatele proiectului cu colegii lor și contribuind la conștientizarea schimbărilor climatice în propriile comunități.

Această experiență a fost, de asemenea, o îmbogățire personală. Am învățat noi perspective - în special în domeniul precum eco-psihologia.

Per total, proiectul WAVE a reafirmat că, atunci când tinerii au încredere și au fost echipați cu instrumente practice, nu numai că cresc individual, dar devin și contribuitori motivați și capabili la acțiuni semnificative pentru mediu.

Echipa WAVE și ambasadorii la ToT în Biovilla, Portugalia, 2024

we are voices of ecology

**Acest document este sub licența Creative Commons
Licență Atribuire-Necomercială (CC BY-NC)**

WAVE

we are voices of ecology